

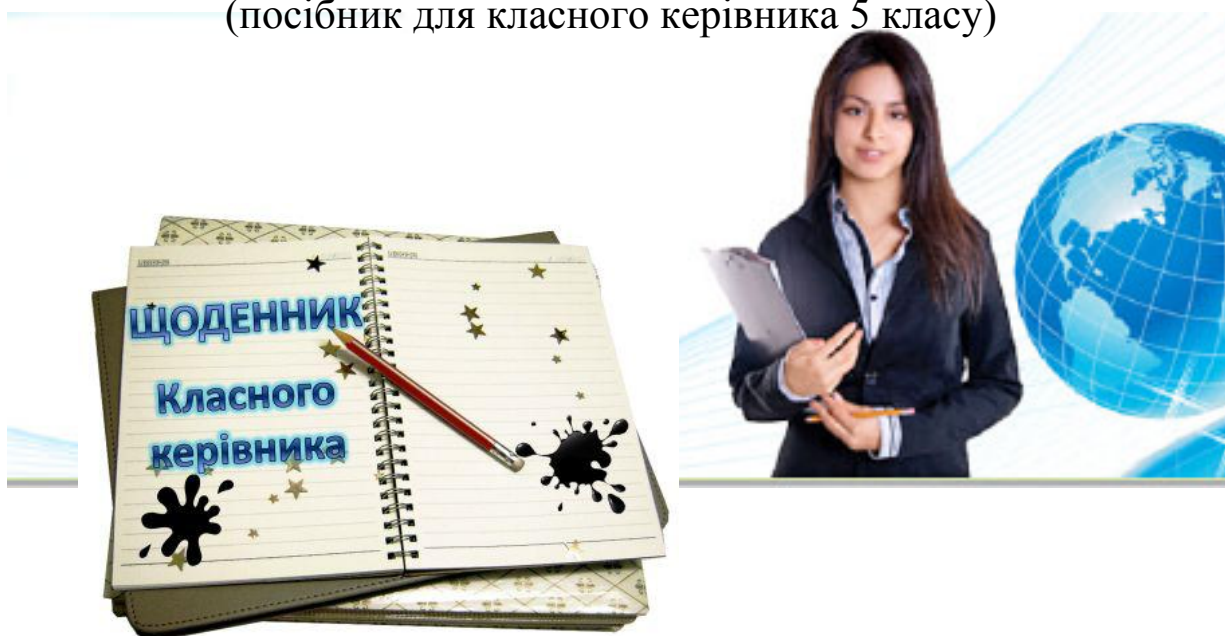
Загородня Н.В.
Борецька Н.О.

Поради

5клас

Шкільної мами

(посібник для класного керівника 5 класу)

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Хмельницька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки, молоді та спорту
Управління освіти і науки Кам'янець- Подільської міської ради
Комунальний заклад освіти Хмельницької обласної ради
"Кам'янець-Подільська загальноосвітня школа-інтернат
I-II ступенів №2"

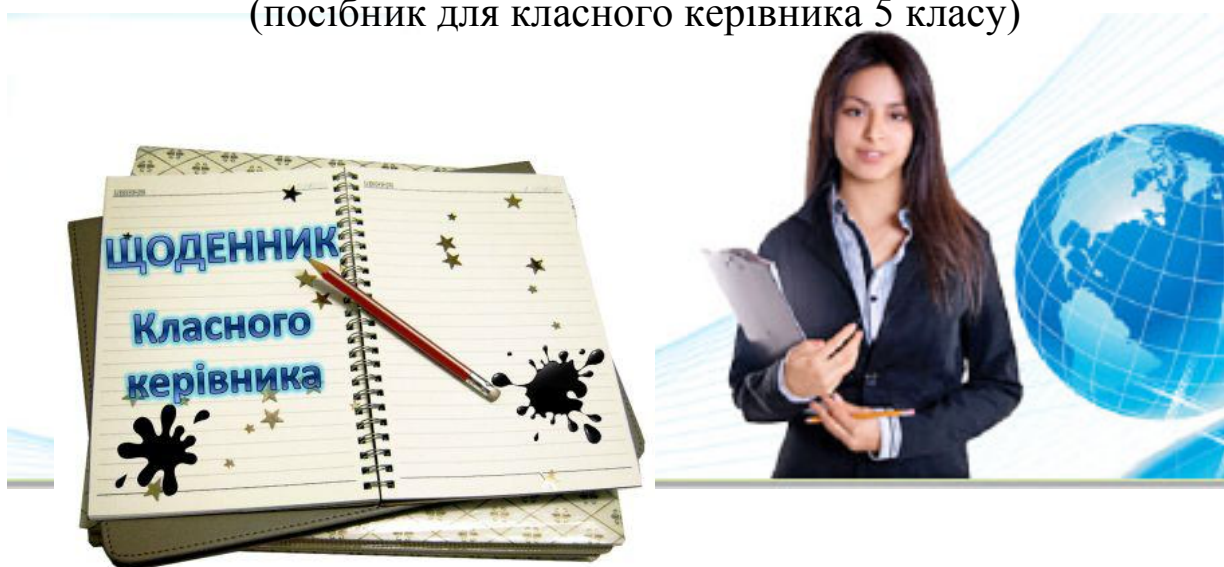
Загородня Н.В.
Борецька Н.О.

Поради

5 клас

Шкільної мами

(посібник для класного керівника 5 класу)

м. Кам'янець-Подільський
2014 р

Рецензенти:

Громовий В. В., заслужений вчитель України;

Новікова Н. П., вчитель зарубіжної літератури, вчитель-методист Кам'янець-Подільської ЗОШ-інтернату I-II ступенів №2;

Семенова Н. І., заступник директора з навчально-виховної роботи Кам'янець-Подільської ЗОШ-інтернату I-II ступенів №2.

Упорядники:

Загородня Н.В., вихователь вищої категорії, вихователь-методист Кам'янець-Подільської ЗОШ-інтернату I-II ступенів №2.

Борецька Н. О., вихователь вищої категорії Кам'янець-Подільської ЗОШ-інтернату I-II ступенів №2

Схвалено на засіданні методичного об'єднання вихователів (протокол №2 від 12.11.2013р)

Посібник "Поради шкільної мами" складений з метою допомоги класним керівникам 5 класів. Наш посібник дасть відповіді на безліч запитань: з чого розпочати роботу в 5 класі, як допомогти адаптуватися дітям, як знайти спільну мову з батьками.

Посібник містить добірку матеріалів методичного та практичного характеру з питань організації виховної роботи з учнями 5 класу та батьками.

Сподіваємося, що це видання стане у пригоді як досвідченому вчителю, так і його молодому колезі.

Вступ

Класний керівник — дуже важлива постать у школі. Від нього певною мірою залежить бажання або небажання дітей вчитися, їхні успіхи в навчанні, відносини з однокласниками, вчителями. Тому учням і батькам хочеться, щоб "класна" була "хороша".

Із перших років роботи класним керівником я намагалася зрозуміти, як адаптувати дитину до життя в суспільстві, щоб вона зрозуміла й осмислила своє життя, навчилася розв'язувати щоденні життєві завдання, як виховати компетентну особистість, яка володіє не лише знаннями, професіоналізмом, високим моральними якостями, але й уміє діяти адекватно у відповідальних ситуаціях, застосовувати знання і брати на себе відповідальність за таку діяльність.

Частина педагогів, особливо не замислюючись над суттю класного керівництва, займається імітацією діяльності: вони перевіряють щоденники, проводять батьківські збори, класні години — одним словом, роблять те, що є їхнім обов'язком. Інші хочуть, але не знають, що і як треба робити, щоб побудувати взаємодію з дітьми. Порадитися з самими дітьми їм просто не спадає на думку. Треті чудово виконують роль класного керівника, але діти живуть за законами і правилами педагога, не проявляючи своєї ініціативи.

Згідно зі ставленням педагогів до діяльності в якості класних керівників й була розроблена класифікація діяльності педагога за ознаками.

Вчитель передусім. "Я — перш за все вчитель. Так і в дипломі записано. Моя справа — навчати. Виховною діяльністю повинні займатися ті педагоги, яким це до душі, які хочуть і вміють організовувати позакласну роботу. Але якщо ви наполягаєте на тому, щоб я виконував обов'язки класного керівника, я буду, але без особливого ентузіазму", — твердять вони. Такі вчителі, як правило, не приховують від дітей свого ставлення: "Хочете, щоб у класі було цікаво, вам і карти в руки. Я братиму участь, якщо потрібна буде допомога чи порада". У випадку, коли вчитель має авторитет в учнів і їхніх батьків, діти приймають умови гри. їм, у першу чергу, важливе спілкування з цікавою людиною, і вони гордяться, що саме у них така "класна". Вони починають організовуватися для різних справ самі, залучаючи класного керівника у разі ускладнень або за необхідності отримати його оцінку.

Класна мама. Це вчитель, для якого робота з дитячим колективом виходить на перший план. Він діяльний, енергійний, клас завжди бере активну участь у всіх заходах. Йому властиво ставати в позицію опікуючого

й організуючого. Він дуже нагадує квочку з курчатами: краще за дітей знає, що добре і що погано, як треба і як не треба. Далеко не всі діти добре себе почувають під "маминим" крилом, зате все під контролем, всіх охоплено діяльністю і клас на хорошому рахунку.

"Класна" не за суттю, а за назвою. До цієї групи входять ті педагоги, для яких класне керівництво не є великою проблемою. Вони сприймають цю діяльність як складову педагогічної роботи, особливо не замислюючись над її глибинними значеннями. Контакт з дітьми, як правило, будується за принципом формальних відносин: "повинні прийти", "треба запросити", "необхідно заповнити". Інтереси дітей, їх індивідуальні особливості, взаємостосунки в класі не входять до поля зору педагога. Позакласні заходи проводяться за потреби і нерідко за сценарієм. Ставлення дітей і їхніх батьків не дуже турбує такого "класного".

Наша класна. Такий педагог буде виховну діяльність на основі співпраці, тобто узгоджує та обговорює всі точки зору та думки. Класний керівник прагне пізнати свій клас, настрої, що панують у ньому, його ставлення до того, що відбувається у школі та всередині класного колективу. Його завдання полягає у виробленні загальних підходів до вирішення проблем. Педагог розвиває в дітей культуру договірних відносин, вміння аналізувати, творчо підходити до справ. Виробляючи норми й принципи життя дитячого колективу спільно з ним, класний керівник поступово передає управління класом до рук дітей.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Робота з дітьми	7
1.1. Я-класний керівник.....	7
1.2. З чого розпочати?.....	8
1.3. Циклограма класного керівника.....	10
1.4. Допомога класного керівника в адаптації п'ятикласників.....	11
Розділ 2. Взаємодія класного керівника з батьками	13
2.1. Навіщо класному керівнику робота батьками?.....	15
2.2. Батьківські збори, яких учні не бояться, а батьки в них не розчаровуються?.....	17
2.3. Програма вивчення сім'ї.....	19
2.4. Методичні рекомендації щодо проведення батьківських зборів.....	22
Післямова	25
Додатки	27
Додаток 1. Основні нормативно-правові документи	28
Додаток 2. Батьківські збори	33
2.1 Адаптація учнів 5 класу до навчання в школі.....	34
2.2 П'ятикласники та їх адаптація до процесу навчання.....	44
2.3 Особливості морального виховання в сім'ї.....	50
2.4 У чому сутність гуманних взаємин батьків і дітей.....	58
2.5 Спілкування дорослих та дітей.....	62
Додаток 3. Орієнтовний виховний план	66
Додаток 4. Виховні години	77
4.1. Давай познайомимось.....	78
4.2. Я і мій клас.....	83
4.3. Що таке 5 клас?.....	88
Додаток 5. Поради і пам'ятки батькам, учням та колегам	91
Література	101

Розділ 1. Робота з дітьми

1.1. Я — класний керівник п'ятого класу

З чого почати? Як зробити, щоб мої учні стали дружним колективом? Як навчити їх добру, справедливості, честі? Діти в класі різні. У більшості це діти з середніми здібностями. Інколи я відчуваю, що б'юся об зачинені двері. Але завзято продовжую працювати, наполегливо шукаю "ключик" до кожної дитини... Крок за кроком і... Змінюються мої вихованці: стають більш щирими, відвертими, їх вчинки вже не відштовхують своєю безглуздістю. Що з того, що йшла я до цього впродовж багатьох років і тільки ось зараз отримала бажаний результат? Важливо те, що я все ж таки досягла того, до чого прагнула. Моя щоденна завзята праця не пройшла задарма.

Я щоденно терпляче працювала з ними. Мені було іноді важко, іноді мене роздратовувало небажання учнів навчатись, але я не зупинялась, продовжувала виконувати свій обов'язок.

При цьому треба було діяти обережно, щоб не поранити, не зламати незміцнілий паросток дитячої душі, проявляти терпимість до дитячих слабкостей, розуміння найтонших спонукальних мотивів і причин дитячих витівок, чуйність, турботу. Можливо, я та мої колеги не змогли зробити зі своїх вихованців видатних математиків, фізиків або лінгвістів. Геніїв не може бути багато, та й не потрібно. Важливо те, що нам удалося виховати, чуйних, порядних людей, які свідомо будуть іти життєвим шляхом. Важливо, що слово вчителя знайшло відгук у серцях вихованців. Нарешті, ось вона — винагорода за працю : дитячі очі, у яких любов і повага, щирі і відкриті дитячі серця.

1.2. З чого розпочати?

Створення дружнього класного колективу — це, перш за все, спільна творчість і самовіддана діяльність класного керівника та дітей. Як навчитися бути "класним" керівником в усіх значеннях цього слова?

Варто звернути увагу на те, що класному керівникові зараз дуже нелегко.

Як правильно організувати роботу класного керівника з учнями? З чого почати?

Зараз кожен учитель знає, що одним із перших принципів роботи з дітьми є особистісний підхід у вихованні. Але, насправді, справа в інтерпретації цього підходу. Кожна дитина в класі знає, що вона найкраща. Саме з вивчення індивідуальності кожної дитини і діагностики її особистісних можливостей починає свою роботу вчитель, приймаючи дітей у клас. Установлення особистісних контактів і зближення учнів починаються з першого дня. Спробуйте почати своє знайомство з оформлення в класі стенду з фотографіями школярів.

Наступним кроком може бути анкета.

1. Кого із однокласників ти узяв би із собою на ненаселений острів? Чому?

2. Яку одну річ ти узяв би із собою у космос?

3. Кого ти обрав би командиром у туристичному поході? Чому?

4. Яка справа тобі до душі:

а) організатор групи;

б) навчальний сектор;

в) редколегія;

г) культмасовий сектор;

д) трудовий сектор?

За даними анкетування вчитель виявляє лідерів. Зазвичай це складні особистості, але з ними цікаво працювати. Потім комплектуються групи за бажанням дітей. При цьому необхідно зацікавити дорученнями, чітко сформулювати як обов'язки, так і обмежуючі умови. Кожен учень повинен чітко уявляти, за що він відповідає і хто йому підпорядковується. Учні мають зрозуміти: свобода — це зовсім не всюдозволеність, кожен повинен відчувати відповідальність перед колективом.

Алгоритм роботи класного керівника.

1. Знайомство з особистими справами учнів, журналом попереднього навчального року.

2. Бесіда з медпрацівником, психологом і соціальним педагогом.

3. Початкова, проміжна і кінцева стадії моніторингу пізнавальних інтересів, захоплень, потреб та особливостей учнів. (Проводяться шляхом анкетування, тестування, співбесіди з учнями і батьками, спостереження за учнями, проведення ігор, поточних співбесід з педагогами, які працюють у цьому класі.)

4. Складання картки інтересів — можливих і тих, які вже реалізуються.

Картка інтересів

Прізвище, ім'я, по батькові учня

Де і чим займається

Де і чим хотів би займатися

5. Проведення спільних з учнями і батьками зборів у формі гри, анкетування, походу. Здійснення перспективного планування життєдіяльності класу.

6. Розподіл обов'язків серед учнів (обирання відповідальних за різні сектори роботи: спорт, випуск класної газети, чергування тощо).

7. Індивідуальні бесіди з кожним учнем.

8. Складання соціального паспорта класу.

19. Складання плану виховної роботи в класі.

1.3 Циклограма класного керівника

Щоденно:

1. Робота з тими, хто запізнюється, та виявлення причин відсутності учня.
2. Організація чергування учнів.
3. Індивідуальна робота з учнями.
4. Контроль за зовнішнім виглядом.

Щотижня:

1. Перевірка щоденників.
2. Проведення заходів за планом.
3. Робота з батьками за планом.
4. Робота з вчителями-предметниками.
5. Зустрічі з психологами або медсестрою, психолого-педагогічні спостереження.

Щомісяця:

1. Відвідування уроків класу.
2. Консультації психологів стосовно важковиховуваних дітей.
3. Зустрічі з батьками за планом.

Один раз на семестр:

1. Оформлення класного журналу.
2. Семінар класних керівників.
3. Аналіз виконання плану, корекція.
4. Проведення батьківських зборів, засідання батьківського комітету.

Один раз на навчальний рік:

1. Оформлення особових справ.
2. Аналіз роботи та складання плану виховної роботи.

1.4. Допомога класного керівника в адаптації п'ятикласників

Кожний педагог підтвердить, що початок п'ятого класу - складний період не тільки для дитини, але і для вчителів, і для батьків. Складностей багато, і пов'язані вони не тільки з навчальним процесом, але і з організацією життя в школі. І хоча кожна школа - складний і своєрідний "організм", але багато проблем, випробовувані п'ятикласниками, схожі. Так, у більшості випадків, самі п'ятикласники вказують, що в школі стало складніше, тому що:

- дуже багато різних учителів (і їх треба запам'ятати);
- незвичний розклад (новий режим);
- багато нових кабінетів, що невідомо як розташований (або навіть новий будинок середньої школи);
- нові діти в класі (або я сам у новому класі);
- новий класний керівник;
- у середній школі ми самі маленькі, а в початковій були вже великими;
- проблеми зі старшокласниками (наприклад, у буфеті або в туалетній кімнаті).

Дуже важлива для п'ятикласника ситуація з новим класним керівником. Адже при переході з молодшої в середню школу діти особливо мають потребу у встановленні адекватних рольових відносин з педагогами на уроках і поза ними.

Прийняття і дотримання класних і шкільних соціальних і етичних норм також здійснюється в першу чергу класним керівником. У деяких дітей з'являються складності просто в інформованості й організації шкільного життя, і тут теж дуже важлива підтримка класного керівника. Компетентність класного керівника в питаннях життєдіяльності класу, його емоційне відношення до учнів, до своїх обов'язків, що виявляється в поведженні і спілкуванні з дітьми.

Успішність адаптації школяра до навчання в 5-у класі залежить від реалізації наступних зв'язків між початковою загальною і основною загальною освітою.

У формуванні позитивних, доброзичливих відносин між дітьми в період адаптації важливу роль відіграє класний керівник. Саме він повинен створювати атмосферу співробітництва, взаєморозуміння, підтримки. Не слід забувати, що ставлення вчителя до дитини – індикатор ставлення до неї і її однолітків. Від негативного ставлення вчителя дитина страждає двічі: учитель ставиться до неї погано, і так само до неї ставляться діти. Тому краще уникати негативних оцінок поведінки школяра і його шкільних успіхів. В разі необхідності, робити зауваження потрібно на одинці з учнем. Використовуйте в спілкуванні з учнями демократичний стиль спілкування.

Безумовно нам учителям легко, комфортно і зручно з вихованим, тихим учнем, який завжди готов до уроку, але, я гадаю, і Ви погодитесь, що цікавіше з нестандартним, активним бунтарем. Тому, що Вчителем з великої літери може вважати себе той, хто вміє знайти спільну мову з "бунтівником – підлітком"!

Ми думаємо, що запропоновані нами конкретні технології і вправи можуть бути з успіхом використані в роботі педагогів, а також спонукати їх до творчого осмислення і пошуку власних шляхів вирішення проблеми адаптації дітей в школі.

На першому етапі роботи основна увага надається формуванню групової згуртованості, навичок поведінки в нових шкільних ситуаціях, умінню орієнтуватися в просторі школи.

На другому етапі проводиться робота з основними проблемами, що виникають у п'ятикласників. Крім того, розв'язується важлива задача ухвалення правил школи і класу, встановлення норм взаємостосунків з однолітками в класі, викладачами і іншими співробітниками школи.

На третьому етапі продовжується робота по усвідомленню дітьми вимог викладачів.

На четвертому етапі особлива увага надається формуванню деяких учбових навичок, пов'язаних з самоорганізацією і самоконтролем в учбовій діяльності, продовжується робота над розвитком комунікативних умінь, серед яких виділяються конструктивні способи поведінки в конфліктних шкільних ситуаціях.

На п'ятому етапі відбувається осмислення особистих цілей дітей на період навчання в 5 класі. Підводяться підсумки групової роботи.

Розділ 2. Взаємодія класного керівника з батьками

Класний колектив — держава у мініатюрі. У ньому знаходять відображення не тільки різні етнічні групи, але й різні соціальні верстви. У класі навчаються діти із різних родин, які мають свої традиції, різне матеріальне забезпечення, різний склад. Серед учнів класу можуть бути діти з багатодітних або неповних родин, діти-сироти та напівсироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з неблагополучних родин, діти-інваліди тощо.

У "Положенні про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти" (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 6 вересня 2000 № 434) зазначено, що класний керівник координує роботу вчителів, викладачів, майстрів виробничого навчання, психолога, медичних працівників, органів учнівського самоврядування, батьків та інших учасників навчально-виховного процесу щодо виконання завдань навчання та виховання в класному колективі (групі), соціального захисту учнів (вихованців)

Після першого знайомства з учнями класу та їхніми батьками класний керівник повинен з'ясувати, у якій сім'ї живе та чи інша дитина, яким є її соціальний статус. Цю частину роботи класний керівник повинен виконати коректно, не образивши при цьому ані дитину, ані її батьків.

Після визначення статусу кожного учня класу класний керівник приступає до складання соціального паспорту класу, який може мати таку форму.

Соціальний паспорт класу

Класний керівник

Загальна кількість дітей у класі —

Кількість дітей-сиріт —

Кількість дітей, позбавлених батьківського піклування, —

Кількість дітей із малозабезпечених сімей —

Кількість дітей одиноких матерів —

Кількість дітей із багатодітних сімей (до 18 років) —

Кількість дітей-інвалідів —

Кількість дітей військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків —

Кількість дітей-напівсиріт —

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові учня	Дата народження	Соціальний статус	Домашня адреса, телефон

Такий соціальний паспорт класу складається на початку кожного навчального року. Він коригується протягом року, при зміні соціального статусу учня.

Дітям, які потрапили до цього переліку, має приділятися особлива увага з боку класного керівника і адміністрації школи.

Класний керівник повинен інформувати адміністрацію школи про умови виховання цих учнів у родинах та матеріально-побутові умови їхнього життя, складати спільно з батьківським комітетом класу акти обстеження, залучати цих дітей до класної суспільної роботи, допомагати їм адаптуватися до сучасних умов життя.

2.1. Навіщо класному керівникові робота з батьками?

На це запитання можна відповісти висловлюванням В.Сухомлинського: "Тільки разом з батьками, спільними зусиллями, учителі можуть дати дітям велике людське щастя".

Починаючи з моменту вступу дитини до школи, виникає і існує "педагогічний трикутник": учитель — учень — батьки, що має свої труднощі та протиріччя, які потребують розв'язання. Цілі, сподівання, прагнення та дії і батьків, і вчителів спрямовані на благо дитини. Тоді чому стосунки в цьому "трикутнику" настільки суперечливі, а іноді драматичні?

Різноманітність форм спілкування і взаємодії учителів, батьків і учнів залежить від творчості та бажання класного керівника.

Чи уявляє собі сьогодні хтось школу без батьків? Думається – ні. А якщо ні, то як побудувати відносини сім'ї й школи, батьків і учителів, адміністрації та батьківської громади? Як зробити батьків своїми однодумцями?

Багато хто із батьків, віддавши дитину в школу, перекладає на школу всю відповідальність за виховання власної дитини, з самого початку її навчання намагаються лишитись осторонь шкільного життя.

З чого ж починати роботу класному керівнику?

Робота з сім'єю складна і багатогранна. Основні її напрямки відбиті у змісті роботи класний керівник з сім'єю. Однак, чи не найголовніший її аспект – допомогти батькам осягнути значення родинної педагогіки, яка є серцевиною народної виховної практики.

Це перевірений віками досвід національного виховання дітей в умовах родини. Батьки – головні природні вихователі дитини. Основний чинник у формуванні особистості – це виховний клімат сім'ї.

Щоб робота з батьками дала найбільший ефект, необхідно використовувати різні форми зв'язку з ними. У деяких класних керівників цей зв'язок обмежується проведенням наприкінці навчального семестру (рідше чверті) батьківських зборів за підсумками навчальних досягнень та викликом до школи батьків тих учнів, які мають початковий рівень навчальних досягнень або порушують дисципліну.

У роботі з батьками доцільно поєднувати колективні та індивідуальні форми. Роз'яснювальну роботу, розпочату на батьківських зборах, слід вести й під час індивідуальних зустрічей з батьками вдома і в школі.

Індивідуальні бесіди часто підказують форми і зміст колективної роботи, допомагають накреслити ті заходи, які потрібно провести з батьками. Тісна співдружність класного керівника з батьками значно розширює сферу організованого виховного впливу на учнів і допомагає успішно розв'язувати завдання їхнього виховання.

Правильно діють педагоги, які не тільки дають поради, а й прислухаються до батьківських пропозицій. Вони не допускають повчального тону, не читають нотацій, а намагаються знайти спільну мову,

добитися довір'я та відвертості. Як правило, вони звертаються до батьків у такій формі : "А як ви вважаєте ?", "Шукаймо разом виходу з цього становища" тощо.

Не слід викликати батьків до школи для того, щоб покаржитися на дітей чи запропонувати батькові або матері "вжити заходів", "узяти в руки", сина чи дочку. У такому разі батьки не рідко стають на шлях застосування фізичних покарань. Якщо запрошують до школи батьків недисциплінованих учнів, треба домовитися з ними про єдині вимоги і педагогічно виправдані заходи впливу. При цьому завжди слід пам'ятати, що батьки потребують кваліфікованої поради, товариської допомоги, а не нотацій і дорікань. Спокійна ділова бесіда про розумні заходи впливу на учня дасть набагато більше користі, ніж дорікання та скарги на нього.

Звернемося до однієї із традиційних форм спілкування батьків класного керівника — батьківських зборів.

Найчастіше повідомлення учня, навіть успішного про чергові батьківські збори не викликає у батьків захвату. Чому це відбувається?

2.2. Батьківські збори, яких учні не бояться, а батьки в них не розчаровуються?

Бачити на батьківських зборах усіх батьків — бажання кожного класного керівника. Зрозуміло, що процес виховання може досягти найвищих результатів лише за умови постійного спілкування з батьками учнів, тобто має існувати зворотний зв'язок.

Тому, збори мають бути цікавими, бажано, щоб батьки на них чекали та йшли з бажанням, навіть якщо їхня дитина не є дитиною зразкової поведінки. Це завдання цілком лягає на плечі класного керівника. Тільки вчитель має забезпечити ту атмосферу, яка сприятиме спілкуванню, повній довірі класному керівникові, бажанню разом вирішувати проблеми. Тому, батьківські збори треба планувати ретельно, хоча важко передбачити всі можливі варіанти їх проведення. Інтереси і потреби певного класного колективу найчастіше підказують тематику зборів. Не допускайте проведення формальних зборів, на яких, як правило, просто підводяться підсумки успішності за чверть, або за семестр. Підведення підсумків — момент дуже важливий, але не слід забувати, що кожен учень є особистістю з індивідуальними рисами характеру та темпераментом. Усі діти не можуть бути відмінниками, але якщо ви разом із батьками зможете виховати у дітей інтерес до знань і посидючість, застосуєте індивідуальний підхід до кожної дитини, то результати вашої роботи перевищать очікування.

Учні не повинні боятися батьківських зборів, а батьки не повинні на них розчаровуватися. Збори слід розпочинати з гарної новини і закінчувати також гарними новинами. Практикуйте проведення спільних зборів з учнями, на яких батьки не тільки вирішують проблеми класу, але й дізнаються, як ставляться до їхньої дитини однокласники. Такі збори корисні тим, що учні вчаться критично ставитись до своїх вчинків та до вчинків друзів.

Готуйте збори заздалегідь. Доберіть для цього необхідні літературу, анкети, педагогічні завдання. Обговорюйте з батьками актуальні статті та різні педагогічні ситуації. Від вашого виступу перед батьками залежить ефективність зборів. Він повинен бути педагогічно доцільним: розкривайте тему доступно, не забувайте наводити приклади із життя колективу вашого класу та досвіду роботи інших класів, посилайтесь на необхідні літературні джерела, порекомендуйте необхідні для батьків книжки, статті, журнали.

Буде краще, якщо у класній бібліотеці буде література, до якої за необхідності можна звернутися. Це привчить батьків до систематичного читання педагогічної літератури.

Актуальні теми батьківських зборів допоможуть вам поєднати процес виховання у школі та родині. Це буде досягненням тієї мети, яку ви повинні перед собою поставити.

Мета батьківських зборів:

- підвищення педагогічної культури батьків, поповнення арсеналу їхніх знань із конкретних питань виховання дитини в родині та школі;
- сприяння зміцненню батьківського колективу, залучення батьків до життєдіяльності класного співтовариства;
- вироблення колективних рішень та єдиних вимог до виховання дітей, інтеграція зусиль родини та педагогів щодо розвитку особистості дитини;
- пропаганда досвіду успішного родинного виховання, профілактика невірних дій у ставленні до своєї дитини з боку батьків;
- підведення підсумків сумісної діяльності педагогів, учнів і батьків за півріччя або навчальний рік.

Правила поведінки класних керівників на батьківських зборах.

1. Зніміть напругу, тривогу, очікування неприємної розмови.
2. Надайте можливість батькам відчувати вашу повагу та увагу до них.
3. Підкажіть, як знайти вихід із проблемної ситуації, спробуйте відшукати шляхи виходу разом.
4. Дайте зрозуміти, що у школи та родини спільні проблеми, спільні завдання, спільні діти.
5. Спробуйте зрозуміти батьків, поставити себе на їхнє місце.
6. Навчіться розмовляти з батьками спокійно, з повагою, доброзичливо, зацікавлено. Важливо, щоб батьки і успішних, і неуспішних учнів та дітей із девіантною поведінкою йшли з батьківських зборів з вірою у свою дитину.
7. Намагайтесь завжди закінчувати батьківські збори індивідуальними бесідами з батьками. У цьому можуть допомогти вчителі-предметники, психолог, соціальний педагог.

Деякі секрети успішності батьківських зборів.

1. Можна розставити столи та стільці в інтерактивне коло (по колу): процес спілкування проходитиме більш активно, усі будуть бачити та чути одне одного.
2. Підготувати візитки з іменами батьків, особливо якщо вони ще не знайомі.
3. Використовувати форму розмови за чашкою чаю або кави, особливо на початку навчального року у 1, 5, 9-х класах.
4. Визначити одну, найважливішу проблему розмови і побудувати збори на її обговоренні.
5. Твердо визначити регламент зборів, із розумінням ставитися до зайнятості батьків.

6. Придумати свої прості правила батьківських зборів, довести їх до відома батьків, наприклад:
- знімати верхній одяг;
 - не відмовчуватися;
 - відкидаючи чиясь пропозицію, вносити зустрічну;
 - мовчати, коли хтось говорить;
 - називати одне одного за іменами, а не "Іринчина мама..."
7. Використовувати групові форми роботи батьків, ігрові елементи.
8. Спиратися на досвід і думки авторитетних батьків.
9. Закінчувати збори прийняттям конкретного рішення.

2.3. Програма вивчення сім'ї

Головне завдання роботи класного керівника з батьками — забезпечувати єдність вимог до виховання учнів з боку сім'ї та вчителя, створювати нормальні умови для домашнього навчання дітей, спрямовувати виховну діяльність сім'ї. Розпочинати цю роботу необхідно з вивчення особливостей сімей. Слід вивчити:

1. Структуру сім'ї: склад (повна чи неповна), співвідношення поколінь у родині, кількість дітей.

2. Батьків: вік, освіта, професія, улюблені заняття.

3. Матеріальний добробут сім'ї.

4. Суспільно-педагогічну спрямованість життя сім'ї: ставлення дорослих до своєї професії, особисті моральні якості, ставлення до виховання дітей, спрямованість виховного впливу матері і батька, знання вихованця про суть трудової діяльності своїх батьків, їхню громадянську позицію, ставлення батьків до отримання освіти дітьми, виконання ними громадських доручень у школі, класі; педагогічна активність батьків (участь у заходах, які проводяться для них, обговорення з педагогом проблем виховання і навчання своїх дітей, допомога педагогу у формуванні колективу). Які методи виховання використовують батьки: живи як живеться, наказ, тиск, жорсткий контроль, всездозволеність, побажання, переконання, піклування, оберігання від труднощів, задоволення всіх бажань дитини, покарання, пояснення, приклад, нотація, обмеження задоволень. Ставлення батьків до формування правильних стосунків між дітьми. Виховання поваги і готовності до праці, орієнтації батьків стосовно майбутньої професії дитини. Погляди батьків на майбутню сім'ю своєї дитини і підготовка дітей до ролі чоловіка або дружини. Ставлення сім'ї до самовиховання, стимулювання прагнення дитини вдосконалюватися тощо.

5. Внутрішньо-сімейні стосунки:

- стиль взаємин між батьками (авторитарний, демократичний, ліберальний);
- ставлення батьків до дітей: теплота-вимогливість, теплота-дозвіл, холодність-дозвіл, холодність-вимогливість;
- ставлення дітей до батьків: повага, любов, піклування, грубість, егоїзм;
- стосунки між дітьми у сім'ї: діти дружать з братами і сестрами, допомагають їм у навчанні; ворожі стосунки, діти постійно конфліктують, намагаються заподіяти шкоду одне одному (встановити причину);
- загальна психологічна атмосфера в сім'ї: є у сім'ї порядок, оптимістичний настрій чи все робиться хаотично, залежно від настрою будь-кого;

- дорослі і діти не привчені до порядку, нема постійного тону, сім'я живе емоційно бідно, замкнено;
 - виконання домашніх побутових справ у сім'ї: розподіл трудових обов'язків, спільне виконання трудомістких справ, участь дитини у домашній роботі;
 - дані про сімейну раду, чи є у сім'ї звичай радитися з важливих питань, чи залучаються діти до таких обговорень, як часто це відбувається.
6. Сімейні традиції: як у сім'ї відзначають календарні свята, зокрема народні, сімейні дати, чи існують у родині сімейні реліквії, знання родоводу власної родини тощо.
 7. Проведення вільного часу: як у сім'ї дорослі та діти проводять вільний час, їхні захоплення. Чи є спільні, улюблені для всіх заняття?
 8. Педагогічні висновки педагога про спрямованість спільної роботи з сім'єю, виправлення помилок у сімейному вихованні, підсилення виховного потенціалу сім'ї (план індивідуальної роботи з сім'єю на семестр).

2.4. Методичні рекомендації щодо проведення батьківських зборів

2013/2014 навчальний рік є особливим для учнів п'ятих класів. Адже саме з 1 вересня в основній школі розпочнеться поступове впровадження нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти й нових навчальних програм з усіх базових дисциплін. Перед початком навчального року, в третій декаді серпня, доцільним вбачається проведення батьківських зборів разом із дітьми (лист Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2013 року № 1/9-368 "Про організацію навчально-виховного процесу у 5-х класах загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі").

У сучасних умовах координацію виховних дій сім'ї покладено на освітній заклад, і від того, як організована робота з батьками, значною мірою залежить успішність процесу навчання і виховання учнів.

Співпраця педагогічного колективу з батьками може проводитись у різноманітних формах і з використанням різних методів педагогічної діяльності. Провідною формою роботи з батьками, яка характеризується значною педагогічною доцільністю, є батьківські збори.

Батьківські збори – це громадський орган, який своїми рішеннями визначає завдання, зміст, напрямки роботи батьківського колективу, класу, освітнього закладу.

Має сенс підготувати до батьківських зборів діагностичний або статистичний матеріал, пов'язаний із вивченням окремих аспектів життя учнів класу. Корисність зборів для батьків полягає в отриманні особливо актуальної для них саме на цей час інформації, тому батьківські збори доцільно урізноманітнити такими розділами, які згодом можуть стати традиційними, що сприятиме більш тісним взаєминам у тріаді "вчитель - учень – батьки".

Буде набагато краще, якщо класний керівник передасть кожному з батьків індивідуальне запрошення, де чітко пропишете час, місце і порядок денний зборів. Такий підхід покаже серйозність наступних зборів, їх офіційний характер, вашу зацікавленість у присутності саме тих батьків, яким адресоване запрошення. Таким чином, класний керівник не тільки висловить повагу до батьків, а і власну зацікавленість в їх присутності. Якщо хтось із батьків не зможе прийти на збори, він на зворотній стороні зможе про це повідомити, а також узгодити дату та час свого приходу до школи. Оптимальний час проведення зборів 1- 1,5 години.

Класному керівнику необхідно не тільки познайомитися із майбутнім колективом, а й дати можливість школярам відчутти себе повноправними "господарями" школи. Доцільно перед зборами провести екскурсію по поверхах, кабінетах, познайомимися із майбутніми сусідами по кабінету.

Батьківські збори можна провести у формі круглого столу. На такі батьківські збори варто запросити вчителів-предметників соціального педагога, практичного психолога, медичного працівника, керівників гуртків, у яких будуть займатись діти, бібліотекаря. Класному керівнику рекомендуємо погодити тематику виступів, питання, на яких слід акцентувати увагу, регламент. Наприклад:

- про вимоги до навчання зі свого предмета та критерії оцінювання (вчителі-предметники) дати в порівнянні з вимогами до рівня знань, умінь і навичок випускника початкової школи;

- надання рекомендацій з урахуванням отриманих даних медичного огляду, відзначення фізіологічних особливостей, пов'язаних з віковими змінами дітей (медичний працівник);

- про можливості бібліотеки, ознайомлення з бібліотечним фондом, порекомендувати інші бібліотеки (з великим фондом, доступно розташовані й т. п.);

- про умови прийому дітей до різних гуртків і напрями їх роботи (керівникам гуртків).

Присутність та участь працівників педагогічного колективу у роботі батьківських зборів обов'язкова, адже саме вони зможуть відповісти на конкретні питання батьків та учнів, що знаходяться в їх компетенції, а при необхідності надати батькам кваліфіковану консультацію чи допомогу.

Рекомендуємо залучати до підготовки зборів батьків, даючи їм окремі завдання. Дуже важливо порадитися з батьками щодо того, які проблеми і питання їх цікавлять, провести анкетування, напередодні обговорити делікатні моменти зборів, налаштовуючи батьків на підтримку в спірних питаннях. Збори не повинні зводитись до монологу класного керівника. Це - взаємний обмін думками, ідеями, спільний пошук вирішення проблем.

На класних батьківських зборах за пропозицією батьків, класного керівника формується батьківський комітет класу у складі 3-5 осіб (у повних класах). Батьківський комітет класу – це постійно діючий орган, який сприяє зміцненню зв'язків сім'ї, освітнього закладу, громадськості, залученню всіх учасників до активної життєдіяльності класного колективу, організації змістовного дозвілля школярів, педагогічного всеобучу батьків тощо.

Під час проведення перших зборів може виникнути проблема із виборами до батьківського комітету. Якщо "демократичні вибори" вам не вдадуться, розподіліть усіх батьків упродовж всього терміну навчання дітей по групах і запропонуйте їм протягом кожного року по черзі у кількості 3-5 осіб бути членами батьківського комітету. Також вислухайте пропозиції з цього приводу батьків, прийміть колегіальне рішення.

Важливим етапом батьківських зборів є прийняття рішень.

Класні батьківські збори виявляють думки і точки зору як батьків, так і вчителів, виробляють колективні рішення і спільні єдині вимоги до навчання і виховання дітей.

Рекомендуємо рішення, прийняті батьківськими зборами, оформити протоколом. Протокол заповнюється при проведенні кожних батьківських зборів секретарем, обраним батьківським колективом. Після прийняття рішення зборів повинні бути підписи батьків.

Рішення, прийняті на батьківських зборах, стосуються всіх членів батьківського колективу класу, в тому числі і тих, хто з різних причин не з'явився на збори. Учитель має продумати механізм передачі інформації відсутнім батькам, ознайомити їх із змістом зборів та прийнятими рішеннями, зібрати підписи. Якщо класний керівник заздалегідь оповіщений про відсутність батьків, він повинен відразу визначити з ними терміни індивідуальної зустрічі, не чекаючи наступних зборів.

Заключна частина зборів має за мету зосередження уваги батьків на узагальненні та рефлексії. Варто зробити її максимально приємною та позитивною: коротко підведіть підсумки всього сказаного на зборах, закликайте до дії, дайте оптимістичний прогноз на майбутнє, подякуйте за співпрацю.

Пропонуємо також роздати видрукувані на окремих аркушах "Поради батькам п'ятикласників".

Післямова

Виховання – поняття багатогранне, його не можна сприяти у одному значенні. Виховання – це єдність засобів, процесу і результату.

Процес виховання – це взаємодія педагога і вихованців при активності обох сторін.

Багато вчених і педагоги- практики минулого і сучасного як у нас, так і за кордоном прийшли до висновку, що виховання – особлива сфера і не може розглядатися як доповнення до навчання й освіти. Задачі навчання не можуть бути ефективно вирішені без виходу в сферу виховання.

Кожна цивілізація народжувала новий тип школи, але в кожній цивілізації школа – це майбутній: батько, громадянин, особистість, робітник. Класний керівник у сучасній школі – головний вихователь, він формальний і фактичний лідер групи, організатор, витівник, помічник, опікун, координатор, співпрацівник, але головне – він творча людина, яка признана створити всі умови для самореалізації кожного зі своїх вихованців.

Говорять, що учитель — артист своєї справи, але глядачі не зустрічають і не проводять його оваціями. Говорять, що учитель — скульптор, але його роботи до певного часу ніхто не бачить, окрім нього самого. Учитель — це лікар, але його пацієнти рідко дякують за лікування, та і лікуватися не дуже прагнуть. Де ж черпати цьому артисту-скульптору-лікареві натхнення, коли ти ще і не просто учитель, а класний керівник?

Відповідь: у дітях, яких тобі довірили . Адміністрація, призначивши класним керівником, батьки, які з надією вірять, що ви станете для їх дитини другою мамою чи татом, або і мамою, і татом разом.

Хорошим класним керівником стати нелегко. Про те ним може стати кожний учитель, який при наявності високих моральних якостей наполегливо працює над собою, сумлінно, любовно ставиться до дорученої справи. Школярі часто згадують трудові справи, захоплюючі екскурсії та походи, шкільні вечори та веселі новорічні ялинки, яскраві доповіді й гарячі диспути. Не забуваються й задушевні бесіди з класним керівником, його дружня підтримка у важку хвилину. Багато учнів після закінчення школи не поривають зв'язку із своїм класним керівником. Вони пишуть йому листи, просять у нього поради, діляться своїми радощами і прикрощами, досягненнями та успіхами у праці, в особистому житті.

То ж скажіть собі 1 вересня або раніше: "Бувають керівники великі, дуже великі, керівники підприємств, держав, організацій. А я — **класний** керівник, і це звучить гордо. Саме від мене залежить, яким змістом наповняться 5 років шкільного життя моїх вихованців і на скільки вони будуть щасливими, ці 5 років і все подальше життя. І якщо математиці,

фізиці я навчу по-справжньому декількох дітей, то зробити щасливими можу значно більше, бо маю життєвий досвід, принципи, оптимізм Учителя."

То ж сміливо беруся до справи. І перш за все, до особових справ. Разом з класоводом заочно вивчаю їх характеристики, соціальний стан, успішність. Якщо заздалегідь знаю, що буду брати клас, то відвідаю по декілька уроків і свят у 4 класі. Своє перше знайомство розпочинаю з цікавої анкети і вже до початку навчального року про дітей знаю багато: чим захоплюються, в яких сім'ях ростуть, з ким дружать, що читають і чи читають взагалі, які люблять предмети, подарунки, свята і т.п.

Якщо всю роботу класного керівника виконувати системно, то час для неї з'явиться, і ви отримаєте надзвичайне задоволення від роботи, від її результатів (красивих, розумних, людських, вихованих) і вже з вдячністю і гордістю скажіть : **"Я — класний керівник"**

ДОДАТКИ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ

Додаток 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Тел. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, ☐ел.. (044) 481- 32 -21, факс (044) 236-1049
E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Від 24.05.13 № 1/9-368
На № _____ від _____

Міністерству освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, управлінням (департаментам) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій
Інститутам післядипломної педагогічної освіти
Загальноосвітнім навчальним закладам

Про організацію навчально-виховного процесу у 5-х класах загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі

З метою організованого переходу на новий Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти Міністерство освіти і науки надсилає для практичного використання методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу у 5-х класах загальноосвітніх навчальних закладів (додаються).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» у 2013/2014 навчальному році 5 класи загальноосвітніх навчальних закладів перейдуть на навчання за новими програмами для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з якими можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України за адресою: www.mon.gov.ua.

Для учнів 6 – 11-х класів чинними залишаються рекомендації, що містяться у листі Міністерства від 01.06.2012 року №1/9-426 «Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін» (Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №17-22, 2012 р.).

Просимо довести зазначену інформацію до відома керівників загальноосвітніх навчальних закладів та вчителів.

Додатки: на 68 _____ Тел..

Заступник Міністра

Б.М. Жебровський

Бескова, 481-32-01

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

□ ел. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, □ ел.. (044) 481- 32 -21, факс (044) 236-1049

E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

від 08.07.13 № 1/9-480

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, управління (департаменти) освіти і науки, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій

Ректорам (директорам) Кримського республіканського, обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, Київського університету імені Бориса Грінченка, інституту післядипломної освіти Севастопольського міського гуманітарного університету

Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2012/2013 навчальному році

Міністерство надсилає для практичного використання методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2013/2014 навчальному році.

Просимо довести їх до відома керівників навчальних закладів та педагогічних працівників.

Рекомендації будуть розміщені на сайті МОН www.mon.gov.ua та на сайті Інституту інноваційних технологій і змісту освіти www.iitzo.gov.ua

Додаток на 12 арк.

Заступник Міністра

Б. М. Жебровський

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗМІСТУ
ОСВІТИ

03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, тел/ факс: (044) 245-41-94,
institut@iitzo.gov.ua

Від 04.06.2013 №14.1/10-1654

На № _____ від _____

Інститути післядипломної
педагогічної освіти

На виконання постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та з метою якісної підготовки до 2013/2014 навчального року Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України **у червні-серпні 2013 року** рекомендує здійснити наступні науково-методичні заходи:

Організувати та провести робочі наради, круглі столи, зустрічі з методистами та вчителями, під час яких обговорити інструктивно-методичні матеріали з вивчення навчальних предметів інваріантної частини Типових навчальних планів, розміщених на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (mon.gov.ua).

Зокрема, на засіданнях методичних об'єднань учителів **2-х класів** опрацювати питання особливостей реалізації нового змісту Державного стандарту початкової загальної освіти у нових програмах та підручниках для учнів 2 класу загальноосвітніх навчальних закладів;

на засіданнях методичних об'єднань учителів **5-х класів** опрацювати питання особливостей реалізації нового змісту Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти у нових програмах та підручниках для учнів 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів;

провести зустрічі вчителів-практиків з авторськими колективами підручників для учнів 5 класу які стали переможцями Всеукраїнського конкурсу рукописів підручників для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів;

ознайомити вчителів початкової школи та вчителів-предметників з навчально-методичними комплектами до підручників-переможців Всеукраїнських конкурсів рукописів підручників залучивши до співпраці видавництва та авторські колективи.

Зосередивши увагу на особливостях вивчення навчальних предметів інваріантної складові Типових навчальних планів за новими навчальними програмами у **5 класі** загальноосвітніх навчальних закладів, звернути увагу на

особливості обов'язкового впровадження **другої іноземної мови** у 5 класах загальноосвітніх навчальних закладів. Нею може бути будь-яка іноземна мова або російська чи інша мова національних меншин.

Найголовніші чинники, що впливають на обрання "другої іноземної мови" - це заяви батьків, наявність педагогічних кадрів, відповідна матеріальна база забезпечення вивчення мови.

З метою якісного впровадження другої іноземної мови у 5 класах загальноосвітніх навчальних закладів, визначення нових підходів до відбору змісту та організації матеріалів, використання ефективних форм та методів контролю бажано переглянути програми фахової перепідготовки вчителів іноземної мови, використавши для роботи навчально-методичний комплекс «Післядипломна педагогічна освіта вчителів іноземних мов» (керівники проекту: Оксана Коваленко, Олександр Шаленко), (лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.06.2012 № 1/11-10099). Нова програма післядипломної педагогічної освіти вчителів іноземних мов укладена групою методистів обласних інститутів післядипломної освіти за матеріалами, підготовленими експертами Британської Ради, та допомагає вчителям піднятися на більш високий рівень професійної підготовки відповідно до Рамки безперервного професійного розвитку, яку розробила Британська Рада.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 344/2013

Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року

З метою вдосконалення правових та організаційних засад розвитку освіти в Україні **постановляю:**

1. Схвалити Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (додається).

2. Кабінету Міністрів України розробити та затвердити у місячний строк план заходів з реалізації Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ

25 червня 2013 року

(БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ)

Батьківські збори

Адаптація учнів 5 класу до навчання в школі

Мета: дати батькам знання, необхідні для підтримки п'ятикласників в період адаптації до нових умов навчання.

- Завдання:**
1. Ознайомити батьків з соціально-психологічними умовами розвитку молодших підлітків та труднощами, з якими зустрічаються учні п'ятих класів.
 2. Показати важливість підтримки сім'ї у пристосуванні п'ятикласника до нових умов навчання.
 3. Надати консультації та рекомендації батькам щодо виховання дітей та подолання проявів дезадаптації у п'ятикласників.

План:

I. Вступ

II. Міні-лекція

1. Особливості психологічного стану учнів 5 класу
2. Труднощі адаптації дитини до навчання у 5-му класі
3. Роль сім'ї в адаптації школярів

III. Поради батькам щодо виховання дитини та подолання проявів дезадаптації у п'ятикласників.

IV. Групове консультування батьків з даної проблеми.

V. Підсумок зборів.

VI. Домашнє завдання батькам (Тест " Які Ви батьки? ")

Хід зборів

I. Вступ.

Вихователь вітає батьків, повідомляє тему, мету батьківських зборів та ознайомлює з тим, яка діяльність буде здійснюватись на занятті.

II. Бесіда психолога школи.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ УЧНІВ 5 КЛАСУ.

У 5-му класі діти переходять до нової системи навчання: "класний керівник – учителі-предметники", уроки проходять у різних кабінетах. Інколи діти навіть змінюють школу, у них з'являються нові однокласники. До того ж перехід з початкової школи у середню співпадає зі своєю віковою кризою – початком переходу від дитинства, що є досить стабільним періодом розвитку, до молодшого підліткового віку.

Більшість дітей переживає цю подію, як важливий крок у своєму житті. Деякі пишаються тим, що вони подорослішали, інші мріють розпочати "нове життя". Адаптація у 5-му класі багато в чому схожа з адаптацією у 1-му класі. Що викликає стрес у п'ятикласників? Різкі зміни умов навчання, різноманітні та більш ускладнені вимоги, які ставлять до дітей середньої навчальної ланки, навіть зміна "статусу" у початковій школі на "наймолодшого" у середній – все це є досить серйозним випробуванням. У

цей період діти можуть стати невпізнаними: тривога, боязкість чи, навпаки, розв'язність, надмірна метушливість, збудження охоплюють їх. У зв'язку з цим у них може знизитись працездатність, вони можуть стати забудькуватими, неорганізованими. Іноді порушуються сон, апетит.

Шановні батьки! Постарайтесь забезпечити дитині спокійну, доброзичливу обстановку, чіткий режим, зробіть так, щоб п'ятикласник відчув вашу підтримку та допомогу.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ.

Що ускладнює адаптацію дитини до нових умов навчання?

1. Протиріччя та неузгодженість вимог різних педагогів. До школяра вперше ставлять багато вимог. І він повинен навчитися враховувати ці вимоги, співвідносити їх одне з одним, долаючи пов'язані із цим труднощі, тому що ці вміння необхідні у дорослому житті.
 2. На п'ятикласника обрушується потік інформації, насичений термінами, незрозумілими словами. Вихід простий; поясніть дитині, що неповне, неточне розуміння слів нерідко лежить в основі нерозуміння шкільного матеріалу і в зв'язку з цим необхідно звертатися до довідників, словників.
 3. У п'ятому класі багато дітей відчувають самотність, тому що улюбленої першої вчительки немає поруч, а класному керівникові часто не вистачає часу приділяти їм увагу в тій же мірі. А інші "шаленіють" від свободи та носяться по всій школі, задираючись навіть до старшокласників. Дорослим у цій ситуації важливо зрозуміти, що все це – природні переживання, які необхідні для розвитку школяра, бо вони допомагають йому стати дорослим. Якщо відчуваєте, що адаптація затягується, зверніться до шкільного психолога. Ми маємо стати більш уважними, доброзичливими, таким чином допомагаючи школяру освоїти цю позицію.
- 2.2. Труднощі адаптації дитини до навчання у 5-му класі (заступник директора з НВР)

Кожна людина в певні періоди свого життя зазнає труднощів у зв'язку із освоєнням нового виду діяльності, переходом до нової ситуації, нових умов життя.

По складності адаптації 5-класників можна прирівняти до першачків, які з дитсадка поринули в шкільне життя. Проблема переходу молодших школярів до середньої школи досить глибока. Вона полягає у переході дітей

до іншої школи, де п'ятикласники - наймолодші школярі, яким доводиться засвоювати закони нової школи.

Учні 5-их класів зустрілись з багатьма проблемами:

- різні вчителі, до яких діти ще не пристосувались та й вчителі не вивчили ще дітей;
- збільшилась кількість навчальних предметів і уроків
- змінився склад класу
- відбувається перехід з кабінету в кабінет
- чергування

Основними ознаками шкільної дезадаптації є : труднощі в навчанні, агресивна поведінка стосовно педагогів і однокласників, надмірна активність і рухливість, підвищена збудливість і тривожність, нездатність до концентрації уваги й зосередженості.

Проблему адаптації 5-класників до нових умов навчання доцільно розв'язувати спільними зусиллями сім'ї та школи. В школі - це робота психологічної служби, яка здійснює розв'язання цієї проблеми шляхом застосування різних форм діяльності з учнями та педагогічними працівниками.

2.3. Роль сім'ї в адаптації школярів (класний керівник)

Родина – це те місце, де дитина повинна відчувати себе затишно і впевнено. Головний мотив у стосунках в родині – це любов батьків до своїх нащадків. В цей складний для дитини період, батьки повинні бути поруч, в будь-який час готові прийти на допомогу (підтримати, розрадити, заспокоїти). Вони повинні бути терплячими й уважними

Але батьки по різному розуміють і визначають любов до дитини.

Ось як нерідко виглядає спілкування люблячих батьків з дитиною :

"Знову ти плутаєшся у мене під ногами!", "Займись чим не-будь", - обурюється мама готуючи обід.

"Не чіпляйся до мене, не бачиш, що я зайнятий" – бурчить батько збираючись на недільну рибалку.

"Господи, от звалився на мою голову! – вигукує бабуся якій на вечір "підкинули" онука, зруйнувавши її власні плани. – З таким неслухом як ти одна морока!"

"Такий шибеник росте! – скаржиться дідусь сусідові в присутності онука. – Батьків зовсім замучив, та й нас з бабусею з світу зживає!"

Згадайте, як часто ви самі чи ваші знайомі у свої сімейних стосунках вживали подібні заборонені висловлювання:

- Я тисячу разів говорив тобі що...
- Скільки разів треба повторювати...
- Про що ти тільки думаєш...
- Невже тобі важко запам'ятати це...
- Невже тобі незрозуміло, що...
- Ти такий самий (така сама), як і ...

А тепер порівняйте наскільки рідше звучать атак звані бажані висловлювання:

- Ти в мене найрозумніший.
- Ти в мене найкраща.
- Ти мене завжди правильно розумієш.
- Я нікому так не вірю, як тобі.

Як же може оцінити ставлення до себе дитина, у якої аналітичні здібності тільки розвиваються і яка звикла вірити тому, що бачить і чує? Дитина потребує, щоб батьки (і в першу чергу мати) приділяли їй багато уваги. Вона не може знайти пояснень їхній нервовості і небажанню спілкуватися.

4. Поради батькам щодо виховання дитини та подолання проявів дезадаптації у п'ятикласників.

Критерієм успішної адаптації до нових умов є, насамперед, ступінь збереження психічного і фізичного здоров'я. Тому важливо, щоб батьки слідкували за дотриманням режиму дня школяра. Основними елементами режиму дня є різні види розумової і фізичної діяльності, відпочинок з максимальним перебуванням на свіжому повітрі, регулярне харчування,

повноцінний сон та вільний час, що призначений для задоволення індивідуальних нахилів та інтересів.

Під час виконання домашніх завдань дитиною контролювали дотримання санітарних вимог.

Важливою якістю батьків є чутливість до дитини. Недостатньо бути постійно з дитиною, – потрібно сприймати її як рівнозначного учасника спілкування.

Будьте уважними до дитини, а, також, чуйними та чутливими. Те, що ви вважаєте несуттєвим, неважливим, для вашої дитини може значити дуже багато. Звичайно, легше відмахнутися від проблеми, ніж розв'язати її.

Щоб установити довірливі стосунки з дитиною та зберегти їх:

- Не переривайте дитину, не кажіть, що ви все зрозуміли, не відвертайтеся, поки дитина не закінчила розповідати, інакше кажучи, не давайте їй приводу тривожитись через те, що вас мало цікавить те, про що вона каже.

- Не ставте забагато запитань.

- Не примушуйте дитину робити те, до чого вона не готова.

- Не примушуйте дитину робити що-небудь, якщо вона втомилась, засмучена.

- Не вигадуйте для дитини багато правил — вона перестане звертати на них увагу.

- Не виявляйте підвищеного занепокоєння з приводу неочікуваних стрибків у розвитку дитини чи деякого регресу.

- Не порівнюйте дитину з жодними іншими дітьми.

Поради для батьків.

Десять заповідей для батьків:

- Не чекай, що твоя дитина буде такою, як ти, чи такою як ти хочеш.

- Не чекай від дитини плати за все, що ти для неї зробив. Ти дав їй життя, як вона може тобі віддячити? Вона дасть життя іншому, той - третьому, і це незворотний закон подяки.

- Не зганяй на дитині свої образи, щоб у старості не їсти гіркий хліб. Бо що посієш, те й пожнеш.

- Не стався до її проблем зверхньо. Життя дане кожному, і, будь упевнений: дитині важко не менше, ніж тобі, а може й більше, оскільки в неї немає досвіду.

- Не принижуй!

- Не забувай, що найважливіші зустрічі для кожної людини - це зустрічі з дітьми. Звертайте більше уваги на них - ми ніколи не можемо знати, кого ми зустрічаємо в дитині.

- Не картай себе, якщо не можеш зробити чогось для своєї дитини. Картай — якщо можеш, але не робиш. Пам'ятай: для дитини зроблено не достатньо, якщо не зроблено всього.

- Дитина - це не тиран, що заволодіває усім твоїм життям, і не тільки плід плоті і крові. Це та дорогоцінна чаша, яку життя дало тобі на збереження і на розвиток творчого вогню. Це розкріпачена любов матері і батька, в яких буде рости не "наша", "своя" дитина, а душа, дана на збереження.

- Умій любити чужу дитину. Ніколи не роби їй того, чого не хотів би, щоб робили твоїй.

- Люби свою дитину всякою - не дуже талановитою, невезучою, дорослою. Спілкуючись з нею, радій тому, що дитина - це свято, яке поки що з тобою.

Пам'ятайте:

- Якщо дитину постійно критикувати - вона вчиться ненавидіти.

- Якщо дитина живе у ворожнечі - вона вчиться агресивності.

- Якщо дитину висміють - вона стане замкнутою.

- Якщо дитина зростає у докорах - формується почуття провини.

- Якщо дитину підбадьорюють - вона починає вірити в себе.

- Якщо дитину хвалять - вона вчиться бути вдячною.

- Якщо дитина зростає в чесності - вона вчиться бути справедливою.

- Якщо дитина живе у безпеці - вона вчиться вірити людям.

- Якщо дитину підтримують - вона вчиться цінувати себе.
- Якщо дитина живе у розумінні і доброзичливості - вона вчиться знаходити любов у цьому світі.

5. Групове консультування батьків з даної проблеми.

III. Підсумок зборів. Обговорення твору невідомого автора " Коли ти думав, що я не дивлюсь..."

Завжди пам'ятайте: ми виховуємо дітей власним прикладом, системою власних цінностей, звичним тоном спілкування, ставленням до праці та дозвілля. І, навіть, тоді, коли ми не помічаємо, наші діти спостерігають за нами і вчаться бути такими, як ми.

Коли ти думав, що я не дивлюсь...

(Автор невідомий)

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я побачив, що ти повісив мій перший малюнок на стіну, і я захотів намалювати ще один.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я побачив, що ти годуєш бездомного котика, і я подумав, що добре піклуватися про тварин.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я побачив, що ти печеш мій улюблений пиріг, і я зрозумів, що навіть мале може бути особливим.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я чув як ти молився, і я повірив в те, що існує Бог, з яким можна поговорити будь-коли.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я відчув, як ти поцілував мене перед сном, і я відчув себе коханим.

Коли ти думав що я не дивлюсь, я побачив, як сльози капали з твоїх очей, і я зрозумів, що іноді буває боляче, й це нормально – плакати.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я побачив, що тебе турбує моє життя, і я захотів стати тим, ким маю стати.

Коли ти думав, що я не дивлюсь, я дивився ... та захотів подякувати Тобі за все те, що ти робив, коли думав, що я не дивлюся.

VI. Домашнє завдання батькам.

За допомогою тесту спробуйте перевірити, чи справляєтеся ви з таким складним і відповідальним завданням, як формування особистості, чи

прагнете зрозуміти дитину, пізнати її, чи можливо, Вам потрібно змінити стосунки з дитиною?

Тест "Які Ви батьки?"

Відмітьте ті фрази, які Ви часто використовуєте у спілкуванні з дітьми :

1. Скільки разів тобі повторювати?
2. Порадь, будь ласка, як мені вчинити у даній ситуації?
3. Не знаю, що б я без тебе робила(в)?
4. І в кого ти такий(ка) удався(лася)?
5. Які в тебе чудові друзі?
6. Ну на кого ти тільки схожий(а)?
7. Ти моя надія і опора!
8. Ну, які в тебе друзі?!
9. Про що ти думаєш?
10. Який(а) ти в мене розумний(а)?!
11. А як ти вважаєш, сину(доню)?
12. У всіх діти як діти, а ти?!
13. Який(а) ти у мене чемний(а)!

Аналіз результатів:

Відповіді: 1,2,4,6,8,9,12 - 2 бали; 3,5,7,10,11,13-1 бал.

7-8 балів — ви живете з дитиною душа в душу. Вона щиро любить і поважає вас. Ваші стосунки з нею благотворно впливають на становлення її як особистості.

9-10 балів — ви дещо непослідовні у взаєминах з дитиною. Вона поважає вас, хоча й не завжди з вами відверта. На її розвиток часто впливають випадкові обставини.

11 - 12 балів - вам необхідно бути уважнішим у ставленні до дитини. Ви користуєтесь у неї авторитетом, але авторитет не замінить вашої любові. Розвиток вашої дитини залежить від випадку більшою мірою, ніж від вас

13 — 14 балів — ви й самі відчуваєте, що дієте неправильно. Між вами і дитиною існує недовіра. Поки не пізно, постарайтеся приділяти їй більше уваги, враховуючи її запити та інтереси.

Використані джерела.

1. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник.- Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006.-112с.
2. Класні години з психологом /уклад. О.В.Скворчевська, О.С.Нуреева.-Х.: Вид. група "Основа",2008-240с.
3. Настільна книга шкільного психолога/Авт./уклад.О.Є, Марінушкіна.- Х.:вид-во " Ранок",2010.-С.176-178
4. Організація та зміст психологічного супроводу до профільного і профільного навчання// Вісник психологічної служби Київщини: спецвипуск.-Біла Церква: КОІПОПК, 2009.- С. 24
5. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Веселка, 1998. -214 с.
6. <http://bssh5.at.ua/index/0-38>

П'ятикласники та їх адаптація до процесу навчання

(батьківські збори)

- Мета: 1. Познайомитися з батьками учнів та послухати короткі характеристики, які вони дадуть своїм дітям.
2. Пояснити батькам роль сім'ї та її значення в адаптації школяра у зв'язку з новими якостями навчання та віковими особливостями дітей.
3. Дати рекомендації батькам щодо рішення можливих проблем, пов'язаних з успішністю та моральним станом дітей.

ХІД ЗБОРІВ

Бесіда.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ УЧНІВ 5 КЛАСУ

У 5-му класі діти переходять до нової системи навчання: "класний керівник – учителі-предметники", уроки проходять у різних кабінетах. Інколи діти навіть змінюють школу, у них з'являються нові однокласники. До того ж перехід з початкової школи у середню співпадає зі своєрідною віковою кризою – початком переходу від дитинства, що є досить стабільним періодом розвитку, до молодшого підліткового віку.

Більшість дітей переживає цю подію, як важливий крок у своєму житті. Деякі пишаються тим, що вони подорослішали, інші мріють розпочати "нове життя". Адаптація у 5-му класі багато в чому схожа з адаптацією у 1-му класі. Що викликає стрес у п'ятикласників? Різкі зміни умов навчання, різноманітні та більш ускладнені вимоги, які ставлять до дітей середньої навчальної ланки, навіть зміна "статусу" у початковій школі на "наймолодшого" у середній – все це є досить серйозним випробуванням. У цей період діти можуть стати невпізнаними: тривога, боязкість чи, навпаки, розв'язність, надмірна метушливість, збудження охоплюють їх. У зв'язку з цим у них може знизитись працездатність, вони можуть стати забудькуватими, неорганізованими. Іноді порушуються сон, апетит.

Шановні батьки! Постарайтесь забезпечити дитині спокійну, доброзичливу обстановку, чіткий режим, зробіть так, щоб п'ятикласник відчув вашу підтримку та допомогу.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ.

Що ускладнює адаптацію дитини до нових умов навчання?

1. Протиріччя та неузгодженість вимог різних педагогів. До школяра вперше ставлять багато вимог. І він повинен навчитися враховувати ці вимоги, співвідносити їх одне з одним, долаючи пов'язані із цим труднощі, тому що ці вміння необхідні у дорослому житті.

2. На п'ятикласника обрушується потік інформації, насичений термінами, незрозумілими словами. Вихід простий; поясніть дитині, що неповне, неточне розуміння слів нерідко лежить в основі нерозуміння шкільного матеріалу і в зв'язку з цим необхідно звертатися до довідників, словників.

3. У п'ятому класі багато дітей відчувають самотність, тому що улюбленої першої вчительки немає поруч, а класному керівникові часто не вистачає часу приділяти їм увагу в тій же мірі. А інші "шаленіють" від

свободи та носяться по всій школі, задираючись навіть до старшокласників. Дорослим у цій ситуації важливо зрозуміти, що все це – природні переживання, які необхідні для розвитку школяра, бо вони допомагають йому стати дорослим. Якщо відчуваєте, що адаптація затягується, зверніться до шкільного психолога. Ми маємо стати більш уважними, доброзичливими, таким чином допомагаючи школяру освоїти цю позицію.

Як забезпечити гармонійне навчання дитини?

У цьому періоді батькам можна скористатися рекомендаціями фахівців Філадельфійського дитячого центру по забезпеченню "гармонії між домашнім та шкільним життям дитини" :

1. Надихніть дитину на розповідь про свої шкільні справи. Кожного тижня вибирайте час, вільний від домашніх справ, та уважно розмовляємо з дитиною про школу. Запам'ятовуйте окремі імена, події та деталі, які дитина сповіщає вам, використовуйте їх у подальшому для того, щоб розпочати подібні бесіди про школу. Обов'язково запитуйте вашу дитину про його однокласників, справи у класі, шкільні предмети, педагогів.

2. Регулярно розмовляйте з учителями вашої дитини про її успішність, поведінку та взаємовідносини з іншими дітьми. Навіть якщо немає особливих причин для занепокоєння, консультуйтеся з учителем вашої дитини не рідше, ніж раз у два місяці. Під час бесіди виразіть своє прагнення покращити шкільне життя дитини. Якщо між вами та вчителем виникають серйозні розбіжності, докладіть усіх зусиль, щоб мирно розв'язати їх, навіть якщо доведеться спілкуватися для цього з директором школи. Інакше ви можете випадково поставити дитину у незручне положення вибору між відданістю вам і повагою до свого вчителя.

3. Не пов'язуйте оцінки за успішність дитини зі своєю системою покарань та заохочень.

Знайте програму та особливості школи, де навчається ваша дитина. Вам необхідно знати, яке шкільне життя вашої дитини, та бути впевненим, що вона отримує гарну освіту. Відвідуйте всі заходи та зустрічі, які організують для батьків, використовуйте будь-які можливості, щоб дізнатись, як ваша дитина навчається та як її навчають.

4. Допомогайте дитині виконувати домашні завдання, але не робіть їх самі. Встановіть разом із дитиною спеціальний час, коли слід виконувати домашні завдання, і слідкуйте за виконанням цих установок. Це допоможе вам сформувати хороші звички до навчання. Продемонструйте свій інтерес до цих завдань та впевніться, що в дитини є все необхідне, щоб виконати їх найкращим чином. Але якщо дитина звертається до вас із питаннями,

пов'язаними з домашніми завданнями, допоможіть їй знайти відповіді самостійно, а не підказуйте їх.

5. Допоможіть дитині відчути інтерес до того, що викладають у школі. З'ясуйте, що взагалі цікавить вашу дитину, а потім встановіть зв'язок між її інтересами та предметами, які вивчають у школі. Наприклад: любить фільми – купіть книгу, по якій поставлений фільм, так виникне любов до читання; любить гратися – купуйте довідники, так виникне прагнення дізнаватись про що-небудь нове. Шукайте будь-які можливості, щоб дитина могла застосувати свої знання, отримані в школі, у домашній діяльності.

6. Особливі зусилля прикладайте для того, щоб підтримати спокійну та стабільну атмосферу в домі, коли у шкільному житті дитини відбуваються зміни.

ПРОБЛЕМИ У НАВЧАННІ П'ЯТИКЛАСНИКІВ.

П'ятикласники пристрасно бажають добре вчитися, щоб радувати оточуючих. Але, зіткнувшись з першими труднощами, часто розчаровуються.

Декілька слів про навчальні проблеми п'ятикласників:

- 1) Слабка навчальна підготовка у початкових класах.
- 2) Несформованість вміння аналізувати та синтезувати (нерозвинені розумові дії та операції), поганий мовленнєвий розвиток, слабкі увага та пам'ять.
- 3) Нерозвинута воля – небажання, "неможливість", за словами учнів, примусити себе постійно займатися навчанням. Таких дітей не приваблює мета, тому що для п'ятикласників характерне переважно емоційне ставлення до своєї діяльності.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ.

1. Допомагайте школяру у навчанні, домагайтеся, щоб він досконально зрозумів навіть найдрібніші деталі виконання важкого завдання. Хай навіть дитина виконає одне-два подібних завдання і детально пояснить, що та як вона робить.
2. Розвивайте увагу, мислення та пам'ять дитини, грайте з нею в ігри на розвиток спостережливості (у розвідників, мисливців, індійців на полюванні тощо), вирішуйте посильні головоломки, розв'язуйте кросворди, шаради. Робіть усе це якомога частіше.
3. Розвивайте волю дитини, привчайте її до режиму дня, емоційно забарвлюйте її навчальну діяльність, але не перестарайтеся, інакше може виникнути так зване "емоційне стомлення": дитина може стати капризною, роздратованою, плаксивою. Використовуйте гумор, але не сарказм та насмішки! Терпіть дитячі жарти, якими б безглуздими вони

не були, використовуйте гумор з метою розрядки та привернення дитини на свій бік.

4. Дуже важливо у навчальних та у всіх інших заняттях допомогти школяреві виробити об'єктивні критерії власної успішності та неуспішності; з допомогою дорослих слід розвинути у нього прагнення вдосконалювати свої здібності. Почніть з вироблення звички добре виконувати домашні завдання.

Виступи батьків з короткими характеристиками своїх дітей.

Доповідь шкільного лікаря на тему "Фізіологічні особливості, пов'язані з віковими змінами дітей".

Ознайомлення батьків із результатами проведеного медогляду та надання рекомендацій із врахуванням отриманих даних.

Доповідь заступника директора з виховної роботи (педагога-організатора). Ознайомлення зі змістом та напрямками роботи шкільних гуртків та з умовами прийому дітей до них.

Доповідь шкільного бібліотекаря. Стисла розповідь про бібліотечний фонд та можливості шкільної бібліотеки.

Педагогічний практикум для батьків.

1. Батькам пропонується дати відповіді на запитання анкети (підготовлені бланки роздає класний керівник).

АНКЕТА

Виберіть варіант відповіді (обведіть потрібну літеру).

1) Ваш вік:

- а) До 30 років;
- б) від 30 до 40 років;
- в) понад 40 років.

2) Скільки дітей у вашій сім'ї?

- а) Одна дитина;
- б) двоє;
- в) троє і більше.

3) Ваша освіта:

- а) вища;
- б) середня;
- в) середня спеціальна.

4) Чи є у вас бажання взяти участь у житті школи?

- а) Є;
- б) немає.

5) Чим захоплюється ваша дитина?

6) Чим ви (ваша сім'я) можете допомогти класному колективу?

- а) Вести гурток;
- б) взяти участь у культурних заходах;
- в) свій варіант.

7) Що б ви хотіли змінити в житті школи?

- а) у навчальному процесі;
- б) у виховній роботі;
- в) інше.

Аналіз анкет батьків.

Підсумки зборів

Коли ми говоримо про поєднання доброзичливості та вимогливості вчителя, то слід підкреслити, що воно неможливе без знання того психологічного клімату, в якому живе дитина. Причини багатьох особливостей характеру й поведінки школярів криються у властивостях родини: в її складі, традиціях, стилі взаємин, ділових і моральних якостях батьків. Тут треба врахувати все: індивідуальні особливості дитини, стан здоров'я, своєрідність темпераменту й нервової системи, інтереси й нахили. Ось чому в школах має приділятися найсерйозніша увага вивченню родини.

Знання родини допомагає зіграти належні нам за штатом тактовність і ввічливість сердечною людською участю.

А ще надає можливості збільшувати батьківський актив. Ми "відкриваємо" прекрасних людей, яких залучаємо до участі в навчально-виховній роботі школи. Тут і виступи перед учнями батьків – людей різноманітних цікавих професій; організація спортивної, туристської та екскурсійної роботи; допомога в обладнанні та оформленні школи і навчальних кабінетів; створення гуртків та клубів за інтересами; організація дитячого харчування; додержання в школі чистоти і порядку; розвиток художньої самодіяльності; спільна суспільно-корисна праця, обстеження родинно-побутових умов учнів і надання матеріальної допомоги; індивідуальне шефство над "важкими" дітьми та їх родинами; господарська підготовка школи до нового навчального року та багато інших форм співробітництва.

Активна батьківська допомога школі – обов’язкова умова підвищення ефективності навчальної і виховної роботи педагогічного колективу, важлива ланка у здійсненні належної освіти підростаючого покоління.

Особливості морального виховання в сім'ї

(батьківські збори)

Мета: 1. Розкрити основні напрямки та завдання морального виховання дітей молодшого підліткового віку в родині.

2. Ознайомити батьків з ефективними формати та методами виховання загальнолюдських цінностей у школярів.

Коментар: на дошці — плакат або напис з епіграфом до заходу: "...Добрі почуття мають іти своїм корінням у дитинство, а людяність, доброта, ласка, доброзичливість народжуються у праці, турботах, хвилюваннях про красу навколишнього світу. Добрі почуття, емоційна культура — це зосередження людяності. Якщо добрі почуття не виховані в дитинстві, їх ніколи не виховаєш, тому що це, істинно людське, утверджується у душі одночасно з пізнанням найперших та найважливіших істин, одночасно з переживанням і відчуттям найтонших відтінків рідного слова. У дитинстві людина повинна пройти емоційну школу — школу виховання добрих почуттів". (В. О. Сухомлинський)

ХІД ЗБОРІВ

Бесіда. "Я" ВАШОЇ ДИТИНИ.

Людська особистість :— це органічне, нерозривне ціле, у якому переплітаються та взаємодіють часом найрізноманітніші, але найтіснішим чином пов'язані якості — і гарні, й погані.

Кожна мати, кожен батько прагнуть виростити свою дитину, своє майбутнє, такою людиною, яка була б наділена лише позитивними якостями — доброю, щирою, сердечною, здатною на співчуття, розуміння ближнього,— всіма тими чинниками, які ми називаємо людяністю, моральністю, загальнолюдськими цінностями. І це не дивно: адже тільки на таку людину, близьку їм не лише фізично, а, насамперед, духовно,— зможуть розраховувати батьки в літньому віці; лише така особистість зможе принести користь суспільству, державі, стати її гідним громадянином.

Кожна дитина — особливий, неповторний індивідуум. Є батьки, які впевнені: бувають діти самі по собі хороші й самі по собі погані. Але це помилкова думка. "Самих по собі" дітей не буває. Визначальну роль відіграє батьківський вплив. І всі враження дитини, його світосприймання, світовідчуження залежать майже цілком від сім'ї. Якщо взяти такі риси характеру, як доброта, чуйність, щедрість, жадібність, байдужість, егоїзм, гуманність, замкненість, товариськість та ще багато важливих рис особистості, неважко побачити, що всі вони лежать на межі "я" і "не я", на лінії зіткнення та взаємодії особистості з навколишнім світом.

Здавалося б, уявлення про те, що інша людина для себе таке ж "я", як твоє для тебе, природне. Але між знанням та відчуттям цього існує певна

дистанція. І, можливо, у максимальному скороченні її і полягає найголовніша задача виховання. Звідси народжується інтерес, повага до ближнього, визнання за ним права на власну думку, увага до його потреб. А поруч із цим стоять вимоги чесності, товариського ставлення, добросовісного виконання своїх батьківських обов'язків — цілий комплекс різноманітних почуттів: естетичних, етичних, вольові якості характеру тощо. З одного боку, дитина дуже чуйна, довірлива, товариська, наївна, відкрита, щедра. З іншого боку, їй властиві егоїзм та егоцентризм. І не лише властиві, але і в певній мірі необхідні. Тому що дитині в безмежному світі потрібно скоріше вичленити себе із навколишньої дійсності, створити своє індивідуальне "я". Це відбувається інтенсивно, і хоча слабшає з часом, але все ж триває багато років та періодично дає перехід кількості у якість у вигляді відомих вікових криз.

Без уваги до самого себе, без жаги самоутвердження людська особистість не почне складатися.

БАТЬКИ ТА ДІТИ — ШЛЯХИ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ.

Немає таких батьків, які свідомо добивалися, щоб їх дитина росла черстою, грубою, злою. Ні, її щиро хочуть бачити лагідною, чуйною, доброю і по мірі сил, вільного часу, педагогічної інтуїції займаються плеканням позитивних якостей. Але в одних батьків, здавалося б, всупереч їх старанням, нічого не виходить. В інших же, навпаки, без особливих зусиль все йде як слід. Значить, у цих, інших, інша, більш здорова атмосфера в родині. Але, окрім того, успішність виховання означає, що дитина від народження зайняла вірне місце в емоційній структурі сім'ї, що близькі знайшли та утвердили у спілкуванні з нею правильний тон.

Дитина — ще не доросла людина. Її слід любити. Більш того, її треба поважати, про що часто не здогадуються найніжніші батьки, примудряючись суміщати пристрасну прихильність до дитини з приниженням її гідності, ігноруванням її суджень, думок, прагнень. Дитина болісно сприймає таке ставлення, особливо в молодшому підлітковому віці, коли світовідчуття загострюється і відбувається інтенсивне формування моральних основ юної особистості. Ніякої зневаги, ніякого пригнічення з боку дорослих не повинно бути. Під пригніченням ми розуміємо постійні нагадування дитині про її залежне положення, зловживання своєю владою над нею, надмірні покарання тощо. Звичайно, дитина має слухатися батьків, але не бути рабом, а підкорятися родинній дисципліні, яка, як правило, накладає певні обов'язки на всіх членів сім'ї. Дитина не повинна відчувати якусь особливу виключність свого положення серед дорослих — ні в хороший, ні в поганий бік, а бути членом невеликого, але міцного колективу. Вона повинна мати право на власне дитяче життя, але ні в якому

разі не позбавляти особистого життя батьків, не перетворюватися у єдиний сенс їх існування.

У міру того, як дитина навчається доброти, уважності, чуйності, як формуються у неї поняття про позитивне та негативне, складається і моральна категорія її совісті.

Переживання сина через недостойну поведінку — переживання у вищій мірі благодійні. Знаючи це, багато батьків прагнуть за всякого зручного випадку посилити відчуття сорому в дитини шляхом довгих докорів та пояснень, від чого їй та чому має бути соромно. Але совість, сором — чуття потаємні, їх рідко виставляють напоказ, а навпаки, намагаються приховати від сторонніх. Дотик до цього сокровеного має бути тактовним, обережним та коротким. Поки ви тривало соромите та урезонюєте дитину, совість, замість того щоб заговорити голосніше, часто зовсім замовкає, змінюючись нудьгою та роздратуванням.

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.

Наші діти вже вступили у досить складний період розвитку — підлітковий вік. Це зумовлює особливу увагу, в першу чергу, батьків до їх оточення, смаків, уподобань.

Не можна ігнорувати і такий момент, як приятельські стосунки з усіма, якщо вони позбавлені глибини, істинного тепла, здатності до співчуття. Тут загальне — лише пусте, спільне проведення часу.

Як же вберегти підлітка від поганого впливу, від марнування часу? Яку роль дитина відіграє у компанії: лідер чи виконавець? Спробуйте вирішити головне питання: чи існує у дитини власне стійке "я"? Чи не прагне вона пристосуватися до однолітків? Наскільки легко вона відмовляється від власних | захоплень та інтересів, переймаючи чужі, що не відповідають і її задаткам?

Подекуди ми недооцінюємо значення виховання особистості — самобутньої, своєрідної. Іноді ми передчасно починаємо "підганяти" дитину під уявний зразок, примушуючи її бути "як усі": "Так ніхто не чинить!", "Подивися, хіба хто-небудь себе так поводить?". Добиваючись слухняності, ми для зручності посилаємося на авторитет суспільної думки. Також ми не завжди визнаємо права дитини на самостійність мислення, на самобутність поглядів: "Вважаєш, інші дурніші за тебе?", "Рано тобі ще розмірковувати".

Звичайно, не можна привчати дитину нехтувати думкою оточуючих, але не можна прищеплювати їй і безумовне підкорення цій думці, навіть всупереч самій собі. Адже суспільна думка у масштабах дитячого та підліткового життя може бути різною.

Педагогічний практикум для батьків.

1. Батькам пропонується обговорити ситуацію.

Ситуація для обговорення.

"Олексійкова мама навчилася читати по обличчю сина майже безпомилково: опущені вії та скорботний вираз означали проблеми з оцінками, відведені вбік очі та стиснуті губи — неприємності дисциплінарні. Ну а заплакане обличчя та впертий погляд свідчили про пригоду принципового характеру.

І на цей раз вираз синового обличчя не залишав у мами ніяких сумнівів.

— Що цього разу?

— Квасоля! — сказав Олексійко.

— Яка квасоля?

— Нам з біології задали намочити і проростити квасоллю. Ще давно. Всі уже забули. А вчора сказали принести її в школу. За ніч же нічого ні в кого не виросло. Тільки Маринка Зуєва принесла цілу купу з великими паростками, навіть з листочками. Ми в неї все розхапали, я також. Одну їй залишили, а потім і цю у неї хтось узяв. Олена Іванівна стала перевіряти — усім гарні оцінки поставила. А в Маринки лежить у банці одна засохла квасолина. Олена Іванівна і каже: "Всі чомусь вчасно виконали завдання, а ти лише вчора згадала!" І поставила їй "пару".

— Чому ж Маринка нічого не сказала вчительці?

— Вийде, що весь клас бреше, одна вона правду каже? Вона заплакала, а я підвівся і сказав, що це несправедливо! Тому що всі квасолини проростила Маринка, а зовсім не ми! Тоді Олена Іванівна сказала, що вона потім розбереться у цій історії.

— Що далі?

— Далі, на перерві Володька та Сашко сказали, що я — зрадник, і ми стали битися. А черговий учитель записав нам у щоденники.

— Горе ти моє! — схопилася за голову мама. — То одне, то інше! Більше від усіх тобі треба? Знову мені до школи іти?

— Ще не викликали, — без особливої впевненості заспокоїв її Олексійко.

— Викличуть! Не сумнівайся! — вибухнула мама. — І відмітку за поведінку знизять! У всіх діти як діти, а в мене якась "особлива"! Змовчати не міг?"

Запитання до батьків:

— Чи мала рацію мама Олексія? Як би вчинили ви на її місці?

— Чи траплялися з вашою дитиною подібні прикрі випадки? Розкажіть, поділіться досвідом.

2. Батькам пропонується проаналізувати, чи немає відхилень від моральних норм у житті їхніх родин, у поведінці дитини, вжити заходів до їх усунення, якщо такі виявлені.

3. Виявити, які заохочення та покарання батьки застосовували по відношенню до сина (дочки) протягом останніх 3—4 місяців. Чи відповідають ці заходи тим рекомендаціям, які були дані у бесіді? Якщо ні, чому? Запропонувати батькам поділитися своїми спостереженнями з класним керівником.

Підсумки зборів.

Василь Сухомлинський писав: "... Вища мудрість батьківської любові полягає в тому, як ми, батьки і матері, вміємо розкрити перед нашими дітьми справжні джерела радощів життя, у чому бачать і відчують діти радощі буття. Дитяче щастя за своєю природою егоїстичне. До тих пір, поки вона не відчула, не пережила на власному досвіді (а досвід сам по собі, стихійно ніколи не приходить), що найважливіше джерело її особистої радості — це праця і піт старших, вона буде глибоко переконана в тому, що мати і батько існують лише для того, щоб приносити їй радість.

Учити дитину бачити і відчувати людей — це одна з найважливіших речей у важкій справі виховання людини. Батьківська любов повинна бути такою, щоб у дитини пробуджувалася чуливість серця до навколишнього світу, до всього, що створює людина, що служить людині і, зазвичай, насамперед до самої людини. ... Виховання людського благородства в дитячому серці починається з максимального олюднення її ставлення до людей, одухотворення цього ставлення чистими, високими почуттями поваги до людини, і насамперед поваги до матері й батька. Переживаючи безкорисливу радість творення добра, дитина набуває дорогоцінного багатства душі: вона відчуває серцем, коли й де товаришеві, друзі, милім людині, що жине поруч, треба допомогти. Дитина, що зазнала потреби робити добро, потреби в людині, — стає дуже проникливою, сприйнятливою, чутливою до навколишнього світу, до людей, до вчинків, подій, до стосунків між людьми. Які чутливі діти, що пережили радість

творення добра для людей, до прикрощів, негод матері, батька! Вони відчувають, що стомлені на роботі мати і батько потребують відпочинку, що тиша, спокій, чистота в домі, краса — важливі умови тієї повноти духовного життя, яку треба дати матері й батькові. Діти, що пізнали радість творення добра для людей, серцем відчувають, що їхня погана поведінка, погані успіхи в навчанні — усе це засмучує матір і батька, а засмутити найближчу, найдорожчу людину для сердечної чуйної дитини рівнозначно злому, поганому вчинкові.

... Що ж ми залишаємо в серцях своїх дітей, батьки? — давайте частіше ставити самим собі це запитання. Будемо залишати в їх серцях моральні цінності, створені, добуті, вистраждані нашим народом за його багатовікову історію, за століття його боротьби, що утверджує високу гідність Людини. Будемо пам'ятати завжди, що найвища й найпочесніша творчість у нашому суспільстві — це творення людини".

Керуймося цими порадами, і діти стануть ближчими до нас і більш відкритими для добра.

Батьківські збори

У чому сутність гуманних взаємин батьків і дітей?

Мета: Розкрити сутність гуманних взаємин батьків і дітей та виробити шляхи, засоби та прийоми побудови гуманних стосунків у родині.

Учасники: класний керівник, батьки, психолог.

Підготовка: провести попереднє анкетування дітей; розвісити на дошці малюнки дітей на тему "малюю свою родину"; приготувати для батьків пам'ятки-поради; провести з психологом аналіз малюнків дітей.

План проведення зборів

1. Повідомлення теми і порядку денного.
2. Визначення регламенту.
3. Розкриття теми.
4. Аналіз малюнків та анкет дітей (за допомогою психолога).
5. Виступи батьків.
6. Підведення підсумків та висновки.

Методичні поради щодо розкриття теми. Рекомендуємо вам провести збори даної теми у формі бесіди. Інформація повинна бути подана жваво, цікаво, усі відповіді на запитання залиште на кінець бесіди.

Хід бесіди:

Класний керівник. Діти не можуть захистити себе від фізичного та психологічного тиску з боку дорослих, але вони вчаться у нас поведінки та взаємовідносин : крику, якщо ми кричимо, грубощів, якщо ми грубимо, жорстокості, якщо ми її демонструємо. І навпаки, добра, поведінка наших дітей породжується тільки добром і справедливістю. Жорстоке ставлення до дитини дуже часто спричиняє не каяття, а зовсім інші реакції, а саме:

- Страх;
- Збурення, протест;
- Образу, почуття ображеності, жагу помсти і компенсації;
- Прагнення до обману;
- Нівелювання різниці між добром і злом, між "можна" та "не можна";
- Агресивну поведінку;
- Заниження самооцінки;
- Ненависть до себе та оточуючих (якщо дитину часто б'ють).

Вийти зі становища або попередити ситуацію допоможуть такі поради.

1. Прислухайтесь до своєї дитини, спробуйте зрозуміти її. Вникніть у проблему дитини. Не обов'язково погоджуватися з її точкою зору, але, завдяки батьківській увазі вона відчуває свою значущість і людську гідність.
2. Приймайте рішення спільно з дитиною, дайте їй можливість приймати самостійні рішення: дитина з більшим задоволенням підкоряється тим правилам, які встановлює сама, надайте дитині право вибору, щоб вона реально відчула, що може вибирати з кількох можливостей.
3. Спробуйте попередити ситуацію або змінити її таким чином, щоб дитині не потрібно було вести себе неправильно.

4. Вимагаючи щось від дитини, давайте їй чіткі та зрозумілі вказівки. Не обурюйтеся, якщо дитина щось не зрозуміла або забула. Без роздратування роз'яснюйте сутність своїх вимог.
5. Не вимагайте від дитини відразу багато, дайте їй можливість поступово засвоїти всі ваші вимоги.
6. Не давайте дитині непосильних завдань, не можна очікувати від неї того, чого вона не в змозі зробити.
7. Не дійте зопалу. Зупиніться і замисліться, чому дитина діє саме так.
8. Подумайте, у чому полягає складність ситуації, у яку потрапила дитина, чим ви можете допомогти, як підтримати.

Запам'ятайте, наші необдумані агресивні дії відносно дитини можуть бути спричинені навіть не вчинками дитини, а нашою втомою, неприємностями та невдачами, роздратуванням тощо. Гнів, вилитий на дитину в цьому разі, не навчить її нічого, а лише принижує, обурює та дратує.

Важко знайти батька чи матір, які б незалежно від їхнього віку, національності, місця проживання і рівня освіти не бажали щастя своїм дітям, не мріяли про те, щоб ті вирости здоровими, розумними і чуйними до інших, у першу чергу до батьків і рідних. Однак у житті таке виховання і взаєморозуміння досягається не завжди. Протягом усієї історії розвитку людства і становлення сім'ї, зокрема її виховної функції, так і не вдалося знайти єдиного універсального рецепту успішного родинного виховання.

У чому ж причина? Вона в тому, що однакових дітей, як і однакових батьків, не існує. Кожна особистість неповторна, і в питаннях взаємин між ними завжди потрібно виходити саме з цього.

У колі сім'ї відбувається процес двостороннього спілкування, тобто спілкування між батьком і матір'ю та батьками і дітьми з ініціативи тієї чи іншої сторони. Тут набувається соціально-психологічний досвід, який, у міру накопичення, веде до розширення діапазону спілкування і його поширення на інших, значущих для дитини людей. У філософському розумінні гуманізм тлумачиться як визнання цінності людини як особистості, її права на вільний розвиток і вияв своїх здібностей, на достойне життя. У психологічному плані сутність гуманності полягає у зумовленій моральними цінностями установці щодо інших людей, здатності до переживання за них, співчуття та співпраці.

Термін "гуманний" у перекладі з латини означає "людяний". Людяність як риса характеру найповніше виявляється в любові й повазі до людей і передбачає високий рівень вимогливості. Несформована або порушена гуманність стосунків між батьками та дітьми може призвести до формування або дитиноцентричного типу сім'ї, у якій центром загальної уваги і піклування буде дитина, що спричинить формування у неї споживацького ставлення до інших, у тому числі до батьків, і байдужість до їхніх проблем, або байдужості батьків стосовно задоволення природних потреб дитини та свідомого уникання ними допомоги у вирішенні дитячих проблем, психологічного і фізичного насилля над дитиною.

У сучасному житті багато прикладів таких порушень стосунків. Вони закінчуються трагедіями і для батьків, і для дітей.

Джерелом упевненості людини у собі є любов до неї інших. Любячи, людина знаходить радість у радості іншого. Кількість цієї радості визначається тим, у якій мірі їй вдалося перебороти свій егоїзм. У справжній любові ми сприймаємо людину в цілому, не поділяючи її на риси і якості, інші ознаки, тобто на те, що нам більше подобається, а що менше. Дитина потребує постійного підтвердження любові до себе, саме це почуття надає відчуття захищеності, безпеки і впевненості у собі. Однак, любов батьків до дитини, як і самі батьки, буває різною. Щоб досягнути успіху у вихованні дитини в наш час, батькам необхідно не лише засвоювати кращі надбання родинної педагогіки й оволодівати новими методами і прийомами.

У сучасних умовах необхідна система виховання на основі любові та логіки. Її сутність базується на тому, що ефективність виховання досягається любов'ю, яка не означає всездозволеність, а є настільки сильною, що дозволяє дітям робити помилки і вчитися на них.

Отже основи гуманних взаємин батьків і дітей формуються завдяки взаєморозумінню, визнанню і повазі особистості кожного з них, доцільному врахуванню інтересів, створенню кожному умов для самореалізації і самовдосконалення.

На наступному етапі проведення батьківських зборів запропонуйте батькам знайти малюнок своєї дитини і тільки потім, за бажанням батьків, починайте аналіз малюнків та анкет.

Дайте можливість записати поради психолога, обов'язково зауважте на тому, що не треба дорікати вдома дитині, якщо вам щось не сподобалося у її малюнку. Якщо дитина зрозуміє, що на батьківських зборах відбувається детальний аналіз її робіт, вона може почати хитрувати і видавати батькам те, що вони хочуть бачити. Таким чином можна загубити довірливий зв'язок з донькою чи сином.

Спілкування дорослих та дітей

(тренінг для батьків)

Мета: Пояснити батькам, які причини впливають на взаємовідносини між близькими, люблячими людьми та як усунути "бар'єри непорозуміння".

Підготовка: приготувати картки із зображеннями людей у різних позах (наприклад, людина, яка схрестила руки на грудях та поставила ноги навхрест, яка розставила ноги на ширину плеч і поставила руки в боки, дитина, що простягла руки вперед, долонями догори).

План проведення зборів.

1. Повідомлення теми та порядку денного.
2. Визначення регламенту.
3. Розкриття теми.
4. Підведення підсумків та висновки.

Методичні поради щодо розкриття теми. На початку наведіть вислів одного учня шостого класу: "З моєю мамою не можливо розмовляти. Вона увесь час задає питання, я ж не злочинець на допиті." Спробуйте проаналізувати причини, через які виникає непорозуміння між близькими людьми. Обговоріть з батьками, із яких елементів складається процес спілкування, що спричиняє нашу відповідну реакцію.

Після обговорення на дошці з'являється такий запис:

- вербальне спілкування – слова;
- тілесно-звукове (зі словами чи без) – поза тіла – інтонація – жести – м'язовий тонус – ритм дихання.

Варто зупинися на кожному з елементів. Дуже проста вправа допоможе виявити, наскільки вони значущі. Запропонуйте батькам протягом однієї хвилини виказати своєму сусідові власну думку з приводу почутого. Але один із них буде говорити стоячи, а інший – сидіти на стільці; потім поміняйте їх місцями. Батьки мають намагатися, зосередившись на розмові, не втратити відчуття свого тіла при даному просторовому розташуванні. Після того як час вийде, учасники зустрічі мають поділитися своїми відчуттями. Виявляється, що у багатьох почали боліти шия та плечі, очі втомилися, деякі відчули головний біль. Той, хто вів розмову стоячи, змушений був зігнути і дивитися вниз. Фізичний дискомфорт, який він при цьому відчув, негативно впливав на почуття і стосунки. Правда, цей вплив не завжди усвідомлюється.

Усі ми колись відчували себе в ролі людини, яка сидить на підлозі у той час, як інші стоять. Це позиція малої дитини в сім'ї. Діти виростають, багато дівчат вже наздогнали своїх батьків за зростом, а інші наздоженуть їх у найближчі 1,5-2 роки.

Але стиль стосунків не змінюється, хоча чисто фізично стає важко розмовляти з дітьми і відчувати себе вищим. На цю саму вправу можна поглянути з іншого боку.

Що можна побачити, перебуваючи внизу? Тільки ноги. Піднявши голову догори, помічаєш ніс, підборіддя, груду, живіт – і все з порушенням пропорцій. Формується образ батьків-чудовиськ, що нависають над дитиною. І навпаки, дивлячись на дитину зверху, батьки бачать щось мале, безпорадне. Бува, що це виділення залишається на все життя.

Далі слід продовжити вправи з батьками. Запропонуйте їм, перебуваючи в тих самих позиціях, спробувати торкнутися одне одного руками. Той, хто внизу, має здійснити руки, а той, хто в горі, - опустити їх.

Через деякий час руки затерпнуть. Якщо батьки хочуть відчутися більше комфортно, вони піднімають руки дитини, яка, відчувши біль, прагне його позбутися і намагається висмикнути руки-останнє, наймовірніше, буде сприяти як погана поведінка.

Чи захотілося комусь із батьків, коли вони перебували в різних позиціях, відвести погляд? Якщо вони це зробили, то, ймовірно, відчули полегшення: плечі й спина розслабилися. Якщо це дозволить собі зробити дитина, то в більшості випадків вона почує: "коли балакаєш з дорослими, треба дивитися їм в очі". Її поведінка буде інтерпретуватися як неслухняність. Так оцінить цю ситуацію дорослий. Для дитини ж припинення зорового контакту може означати байдужість.

Тактильні контакти також дуже важливі. Немає ані дорослих, ані дітей, які не відчули б потребу у ласці та ніжності. Якщо дитина не знаходить задоволення цих потреб у батьків, вона шукатиме його в інших людей.

Запропонуйте батькам виявити, як можуть впливати на партнера поза і жести. Учасникам роздаються кілька карток із зображенням людей у різних позах. Необхідно озвучити ці малюнки і розіграти діалог, можливий за даних поз. Варто звернути увагу на те, що в житті дуже часто зустрічається розбіжність між словами та жестами. Наприклад, дорослий каже: "я тобі добра бажаю", але при цьому грозить пальцем. У таких ситуаціях людина орієнтується скоріше на жести, ніж на слова.

Алан Піз (автор " мови рухів тіла") вважає, що тільки 20-40 % інформації передається за допомогою слів, а 60-80% - за допомогою жестів. Але більшість батьків очікують, що дитина буде відповідати тільки на наші слова.

Запропонуйте їм зіграти в одну відому гру. П'ять осіб мають стати одне за одним. Торкнувшись останнього, передайте йому жестами певну дію, він, торкнувшись наступного, передасть йому те, що сприйняв. Перший, коли до нього дійде черга, спробує назвати дію, що передавалася. Це різновид відомої гри "Зіпсований телефон".

Різниця між життям і грою у тому, що в житті ми зазвичай не підозрюємо, в яку гру граємо. Досить типовим є такий монолог: "якщо ти будеш так вчитися, ти нікуди не підеш Усі вчителі кажуть, що на уроках ти відволікаєшся, працюєш гірше, ніж можеш. Що з тобою буде далі? Час братися за розум". Це розмова, у якій партнер не підозрює про існування іншого світу. Дорослий виходить із припущень, що дитина:

- надає великого значення майбутньому;
- знає, чим одна освіта відрізняється від іншої, ясно усвідомлює, що є корисним;
- здатна відмовлятися від своїх бажань або приймати не свої бажання за свої;
- піддається впливу авторитетів.

До кого звертається батько в цій розмові? До конкретної дитини, що має невеликий життєвий досвід, який не дозволяє їй передбачити

довгострокові наслідки. Ні, він звертається до образу, який перебуває у його уяві. Якщо він уважно придивиться до цього образу, то побачить, що він дуже схожий на нього самого.

Запропонуйте батькам уявити себе на місці дитини. Вони живуть тихо, нікому не заважають. Раптом приходить чужинець, який прикинувся мамою, татом, бабусею або вчителем, і починає щось говорити іноземною мовою, упевнений у тому, що його розуміють. Вони відповідають своєю мовою, що не розуміють його, але він продовжує говорити та ще й сердиться. Тут вони здогадуються, що іноземець глухий, і намагаються порозумітися з ним жестами, але він сердиться, і вони змушені припинити спілкування. Дитина відчуває, що їй нав'язують деякий образ, і опирається цьому. Чи можна зрозуміти іншого? До кінця, мабуть, ні людина занадто багатозначна, але наблизитись до порозуміння можна.

Орієнтовний виховний план

*Кам'янець - Подільська загальноосвітня школа №
I-II ступенів*

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

Директор ЗОШ №

"УЗГОДЖЕНО"

Заступник директора з НВР

План

виховної роботи з учнями 5 класу

на 2013-2014 н. р.

Класний керівник:

Розділ I. Теоретичні засади роботи класного керівника

Мета і завдання виховної роботи:

1. Створювати в навчально – виховному процесі сприятливі умови для навчання учнів і всебічного розвитку їх особистості.
2. Вивчення індивідуальних особливостей учнів, їхніх інтересів та потреб.
3. Виховувати у дітей навички самостійності, розвивати інтерес до навчання, формування потреби постійно активізувати свою пізнавальну діяльність.
4. Поглиблення розуміння учнями змісту етичних норм і правил.
5. Виховання позитивних рис характеру.
6. Виховання свідомої дисципліни, бережливого ставлення до державного і власного майна.
7. Формування екологічної культури людини, гармонії її відносин з природою.
8. Розвиток індивідуальних здібностей і талантів учнів, забезпечення умов їх реалізації.
9. Формування навичок здорового способу життя.
10. Проводити роботу з батьками про відповідальність за виховання, навчання та поведінку дітей.
11. Сприяти розвитку логічного мислення, уваги, уваги, самостійності, самовдосконалення, сумлінному ставленні до навчання.
12. Прививати любов до Батьківщини, рідної мови, розвивати почуття гідності та патріотизму.
13. Створювати доброзичливий мікроклімат у класі, приділяти увагу згуртуванню учнівського колективу, виховувати почуття дружби, взаємоповаги, товаришування.

Розділ II. Характеристика класу.

Розділ III. Основні напрямки виховної роботи з класним колективом:

❖ **ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СІМ'Ї, РОДИНИ, ЛЮДЕЙ**

❖ **ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ**

❖ **ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СЕБЕ**

❖ **ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО СУСПІЛЬСТВА І ДЕРЖАВИ**

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СІМ'Ї, РОДИНИ, ЛЮДЕЙ

виявляється у моральній активності особистості, прояві чуйності, чесності, правдивості, працелюбності, справедливості, гідності, милосердя, толерантності, совісті, терпимості до іншого, миролюбності, доброзичливості, готовності допомогти іншим, обов'язковості, добросовісності, ввічливості, делікатності, тактовності; вмінні працювати з іншими; здатності прощати і просити пробачення, протистояти виявам несправедливості, жорстокості. Показник моральної вихованості особистості - це єдність моральної свідомості та поведінки, єдність слова і діла, наявність активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції.

Виховні досягнення

- ❖ розуміння особистих, родинних, громадянських, національних та загальнолюдських цінностей;
- ❖ вміння співпрацювати з іншими, працювати в групі та в колективі, прощати та просити пробачення.

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ

формується у процесі екологічного виховання і виявляється у таких ознаках: усвідомленні функцій природи в житті людини, самоцінності природи; почутті особистої причетності до збереження природних багатств, відповідальності за них; здатності особистості гармонійно співіснувати з природою; поводитися компетентно, екологічно безпечній; критичній оцінці споживацько-утилітарного ставлення до природи, яке призводить до порушення природної рівноваги, появи екологічної кризи; вмінні протистояти проявам такого ставлення доступними способами; активній участі у практичних природоохоронних заходах: здійсненні природоохоронної діяльності з власної ініціативи; посиленню екологічному просвітництві.

Виховні досягнення

- ✚ знання про вичерпність природних ресурсів;
- ✚ поняття природу як еталонну цінність;
- ✚ активна життєва позиція щодо оздоровлення довкілля.

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СЕБЕ

передбачає сформованість у зростаючої особистості вміння цінувати себе як носія фізичних, духовно-душевних та соціальних сил. Воно є важливою умовою формування у дітей та учнівської молоді активної життєвої позиції.

Ціннісне ставлення до свого фізичного "Я" - це вміння особистості оцінювати свою зовнішність, тілобудову, поставу, розвиток рухових здібностей, фізичну витривалість, високу працездатність, функціональну спроможність, здатність відновлювати силу після фізичного навантаження, вольові риси, статеву належність, гігієнічні навички, корисні звички, стан свого здоров'я та турбуватися про безпеку власної життєдіяльності, здоровий спосіб життя, активний відпочинок.

Ціннісне ставлення до свого психічного "Я" передбачає вихованість у дітей та учнівської молоді культури пізнання власного внутрішнього світу думок, переживань, станів, намірів, прагнень, цілей, життєвих перспектив, ідеалів, цінностей, ставлень. Важливо навчити зростаючу особистість сприймати себе такою, якою вона є, знати свої позитивні і негативні якості, сприяти формуванню з неї реалістичної Я-концепції, готовності та здатності до самовдосконалення, конструктивної самокритичності.

Ціннісне ставлення, до свого соціального "Я" виявляється у таких ознаках: здатності орієнтуватися та пристосовуватися до нових умов життя, конструктивно на них впливати; визначенні свого статусу в соціальній групі, налагодженні спільної праці з дорослими та однолітками; вмінні запобігати конфліктам, справедливому і шляхетному ставленні до інших людей.

Виховні досягнення

- ✚ вміння цінувати себе як унікальну і неповторну особистість;
- ✚ усвідомлення норм власної поведінки;
- ✚ прагнення бути фізично здоровою людиною;
- ✚ знання та вміння оцінювати свій фізичний та психічний стан, своє здоров'я;
- ✚ знання наслідків негативного впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- ✚ конструктивний підхід до вирішення різних життєвих ситуацій.

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО СУСПІЛЬСТВА І ДЕРЖАВИ

виявляється у патріотизмі, національній самосвідомості, правосвідомості, політичній культурі та культурі міжетнічних відносин.

Патріотизм виявляється в любові до свого народу, повазі до українських звичаїв і обрядів, відчутті своєї належності до України, усвідомленні спільності власної долі з долею Батьківщини, досконалому володінні української мовою. **Національна самосвідомість** - це особиста ідентифікація із своєю нацією, віра в духовні сили та майбутнє; воля до праці на користь народу; усвідомлення моральних та культурних цінностей, знання історії, звичаїв, обрядів, символіки: система вчинків, які мотивуються любов'ю, вірою, волею, осмисленням відповідальності перед своєю нацією. **Розвинена правосвідомість** виявляється в усвідомленні особистістю своїх прав, свобод, обов'язків, свідомому ставленні до законів та державної влади. **Політична культура** - це політична компетентність (наявність знань про типи держав, політичні організації та інституції, принципи, процедури й регламенти суспільної взаємодії, виборчу систему), а також лояльне й водночас вимогливе ставлення громадян до держави, її установ, органів влади, здатність брати активну участь в ухваленні політичних рішень. **Культура міжетнічних відносин**

передбачає поважання дітьми та учнівською молоддю прав людини; сформованість інтересу до представників інших народів; толерантне ставлення до їхніх цінностей, традицій, мови, вірувань; вміння виважено поступатися своїм інтересам на угоду етнічним та релігійним групам заради громадянської злагоди.

Виховні досягнення

- ✚ почуття любові до свого рідного краю, Батьківщини, народу, українських законів, традицій та звичаїв;
- ✚ моральних, духовних та історико-культурних цінностей, високої мовної культури;
- ✚ шанобливого ставлення до державної символіки;
- ✚ правил та норм поведінки, соціально важливих для суспільства;
- ✚ активної життєвої позиції щодо негативних проявів у соціумі;
- ✚ толерантного ставлення до історії та культури інших народностей, які проживають в Україні та інших державах.

Розділ III. Індивідуальна робота

Основні напрями індивідуальної роботи з учнями:

- 🍷 Розвиток пізнавальних інтересів;
- 🍷 Формування комунікативних засобів;
- 🍷 Виховання самодисципліни;
- 🍷 Розвиток творчих здібностей;
- 🍷 Корекція поведінки;
- 🍷 Вихід із кризових ситуацій;
- 🍷 Робота з обдарованими дітьми;

№	Робота з учнем (ПБ)	Мета	Дата
1			

Розділ IV. Робота з батьками

Основні напрямки індивідуальної та групової роботи з батьками

- 🍷 Індивідуальні бесіди;
- 🍷 Анкетування учнів та батьків;
- 🍷 Вивчення матеріального та соціального статусу сім'ї
- 🍷 Відвідування сімей удома;
- 🍷 Класні батьківські збори;
- 🍷 Засідання батьківського комітету;
- 🍷 Педагогічний всеобуч;

1 Батьківські збори "Особливості навчальної діяльності учнів 5-х класів у зв'язку з переходом від початкової до середньої ланки освіти". Вересень
2. Батьківські збори "Авторитет, особистий приклад батьків у процесі виховання." Грудень
3. Профілактика захворювань дітей середнього шкільного віку. Грудень-Січень
4. Батьківські збори "Покарання та заохочення". Березень
5. Батьківські збори "Нездібних дітей не буває". Травень

РОЗДІЛ V. Попередження дитячого травматизму

Основні напрямки:

- Бесіди щодо попередження дитячого травматизму
- Індивідуальна робота з учнями

Тематика бесід (занять) з попередження дитячого травматизму на 2013-2014 н.р.

1. Правила дорожнього руху

№	Зміст занять	Дата
1	Організація дорожнього руху. Правосторонній, односторонній, двосторонній рух. Правила безпеки при переході вулиці. Наземний, підземний переходи.	01.09-04.09
2	Типи перехресть (регульовані, нерегульовані). Правила переходу перехресть.	12.10-16.10
3	Правила переходу вулиці після висадки пасажирів.	07.12-11.12
4	Дорожні знаки. Дорожня розмітка.	18.01-22.01
5	Рух за сигналами регулювальника. Пасажир в автомобілі.	22.02-26.02
6	Основні види ДТП . Поведінка при ДТП. Безпека руху велосипедиста.	15.03-19.03
7	Підсумкові заняття з ПДР	04.05-07.05

2. Правила безпеки користування газовими приладами

№	Зміст занять	Дата
1	Загальні відомості про природний та зріджений газ	14.09-18.09
2	Правила безпечного користування побутовими газовими приладами: котел, пічка,	02.11-06.11
3	Дії населення при виявленні запаху газу.	21.12-
4	Ознаки отруєння. Запобігання отруєнь чадним газом. Домедична допомога при отруєннях.	01.02-05.02

3. Правила поводження з вибухонебезпечними речовинами

№	Зміст занять	Дата
1	Види боєприпасів, методи їх розпізнавання. Небезпечні предмети (знахідки) та дії при їх виявленні.	21.09- 25.09
2	Правила поводження з НВП невизначеними предметами та речовинами. Запобігання дитячого травматизму від НВП побутового призначення: піротехнічні засоби, легкозаймисті речовини	09.11- 13.11
3	Вогнепальна зброя - не забава. Небезпечність виготовлення та випробовування вибухових пакетів, користування мисливськими речовинами.	08.02- 12.02
4	Заходи з безпеки під час збирання металевого брухту. Правила дії під час виявлення НВП	09.03- 12.03
5	Підсумкова бесіда. Обережність дітей під час літніх канікул запорука життя та здоров'я.	24.05.- 25.05

4. Правила поведінки на воді

№	Зміст занять	Дата
1	Вступ. Уміння триматись на воді - запорука безпеки. Особливості купання у морі, річці.	12.04- 16.04
2	Допомога утопаючому. Рятувальні прийоми та засоби надання першої долікарської допомоги.	19.04- 23.04
3	Правила поведінки на кризі. Надання допомоги потерпілому на воді взимку.	16.11- 20.11
4	Правила безпечної поведінки на воді та біля води. Дія води на організм людини. Як правильно купатися.	26.04- 30.04

№	Зміст занять	Дата
1	Поняття про джерела струму, їх небезпечність для життя та здоров'я людини.	28.09- 02.10
2	Правила поводження з побутовими електроприладами: праскою тощо.	23.11- 27.11
3	Правила поведінки при виявленні обірваного електричного дроту.	11.01- 15.01
4	Правила поведінки поблизу електрощитової, лінії електропередач.	15.02- 19.02

**Тиждень ціннісного ставлення до сім'ї, родини, людей.
(02.09-06.09)**

	Форма і зміст заходу	Дата	Відповідальний
Навчально-виховні заходи по підвищенню якості навчання	1.Класна година "Організація учнів для навчання в 5 класі, знайомство з розкладом уроків, вчителями, обов'язками учня в школі".	2.09.	кл. кер.
Основні виховні заходи	1.Класна година "Створення кодексу честі класу" 2. Година спілкування: "Як з'являються інтереси" 3. Інформаційний вісник	2.09. 4.09	кл. кер.
Індивідуальна виховна робота	1. Виявлення творчих здібностей учнів, зайнятості в кружках та секціях. (Бесіда, анкетування) 2. Бесіда: "Зовнішній вигляд школяра – це імідж престижу". 3. Відверта розмова: "Щастя-коли тебе розуміють"	3.09. 3.09. 5.09.	Кл.кер
Робота з батьками	Батьківські збори "Особливості навчальної діяльності учнів 5-х класів у зв'язку з переходом від початкової до середньої ланки освіти". Вибрати батьківський комітет. 2.Бесіда з батьками відносно довідок для школи, уточнення даних про дітей.	6.09. 6.09.	Психолог школи кл .кер.
Заходи по охороні здоров'я і фізичного розвитку школярів та попередження травматизму і т.д.	1.Бесіда з лікарем "Вплив раціонального харчування на здоров'я учнів" 2.Бесіда с правил дорожнього руху." Організація дорожнього руху. Правосторонній, односторонній, двосторонній рух. Правила безпеки при переході вулиці."	4.09. 5.09.	Мед. сестра кл. кер.
Позапланові виховні заходи	Прийняти участь у Святі знань.		

**Тиждень ціннісного ставлення до себе. (біології та основи здоров'я)
(09.09-13.09)**

	Форма і зміст заходу	Дата	Відповіда льний
Навчально-виховні заходи по підвищенню якості навчання	1. Створення груп взаємодопомоги. 2. Запис дітей в гуртки ЦДТ та СТЮ.	10.09. 11.09.	Вихователь вихователь
Основні виховні заходи	1. Бесіда з учнями про психологічний клімат в класі, про дружні стосунки між однокласниками, про взаємоповагу, про людські цінності. 2. інформаційний вісник 3. Година спілкування: "День козацької кухні"	12.09. 10.09. 11.09.	Кл. кер. вчитель історії
Індивідуальна виховна робота	1. Бесіда з новими учнями про режим роботи школи і правила поведінки в школі – інтернаті. 2. Бесіда з дітьми: «Спогади про літо». (розповіді дітей, виставка малюнків)	9.09. 12.09	кл. кер.
Робота з батьками	1. Знайомство з батьками нових учнів, ознайомлення з роботою школи – інтернату. Бесіда про обов'язки батьків. Обстеження житлово – побутових умов. 2. Анкетування батьків з проблем навчання і виховання дітей.	13.09 13.09	кл. кер. психолог
Заходи по охороні здоров'я і фізичного розвитку школярів та попередження травматизму і т.д.	1. Бесіда з учнями класу: "Правила поведінки учнів на уроках, під час перерви, в їдальні, в гуртожитку, у вільний час. Попередження травматизму." 2. Бесіда: "Ось допоможуть вітаміни нам учитись на відмінно "	9.09. 13.09.	кл. кер.
Позапланові виховні заходи	Прийняти участь у Всеукраїнській акції "Увага! Діти на дорогах!" Екскурсія в дендропарк "Лебедині озера"	Прот ягом тижн я	кл. кер.

Виховні години

Давай познайомимось

(виховна година)

Мета: розкрити сутність індивідуальності кожної дитини; навчити учнів об'єктивно оцінювати свої якості; виховувати почуття колективізму; прекрасного, доброго.

ХІД УРОКУ

Я не випадково вибрала цю тему для нашої сьогоднішньої виховної години. Справа в тому, що проблема сутності і індивідуальності стає з кожним днем більш актуальнішою. Думаю. І вам, і мені буде корисна сьогоднішня розмова.

Сьогодні ми з вами будемо розмовляти на дуже цікаву тему, яка протягом багатьох тисячоліть хвилювала і хвилюватиме кожен живу істоту. А саме: "Хто я такий?". Це запитання рано чи пізно ставить собі кожна розумна істота. Але відповідь вдається знайти не кожному. Давайте сьогодні разом спробуємо дати відповідь на це запитання.

Я просила вас на сьогоднішнє заняття принести зошити, альбоми, ручки та олівці. Бачу, всі виконали моє прохання. Молодці.

Почнемо нашу розмову з того, що кожен з вас запише на листочку три погані якості, від яких вам хотілось би звільнитися, чи ті три якості, за які вас постійно сварять або нарікають дуже часто. З цих трьох виберіть одну саму неприємну для вас якість, наприклад, заздрість.

А тепер спробуйте поспілкуватися з заздрістю, або візьміть у неї інтерв'ю. Задайте їй такі питання:

1. Чому ти оселилася в мені?
2. Які цілі ти переслідуєш?
3. Чи не бажала б ти змінитися?
4. Як ти думаєш, я тобою дорожу?
5. Чого найбільше ти боїшся?

Дайте відповіді на ці питання письмово.

Молодці, бачу, всі впорались із завданням. Тепер, поговоривши зі своїм ворогом, ви знаєте його слабкі місця, і в разі його прояву зможете йому протистояти. Запам'ятайте, у житті нічого не треба боятися, треба лише знати, як протистояти поганому.

Багато хто з людей боїться казати правду одне одному у вічі. Давайте сьогодні зробимо перший крок у сміливість і, не соромлячись нікого, але пам'ятаючи про норми етики, спробуємо сказати своєму товаришу правду прямо у вічі. Але для цього мені потрібен сміливий учень у вашому класі. Підніміть руку, хто хоче провести цей експеримент?

(Одного з учнів виводжу до дошки і ставлю перед класом).

- А тепер ви всі по черзі будете вставати і казати вашому товаришу у вічі, які у нього, на вашу думку, є три хороших і три поганих якості, і чому.

(Спочатку діти ніяковіють перед таким завданням, але потім їм подобається казати правду одне одному. Ця гра дуже корисна, бо вона

розвиває в дітях почуття справедливості, і кожен учень, який приймає участь в експерименті, знає, що про нього думають товариші).

- Молодці, бачу. Тепер вам буде легко казати правду одне одному, адже всі знають вислів, що "лучше горькая правда, чем сладкая лесть". Але, спілкуючись одне з одним, не забувайте, що словом можна дуже образити. Не ображайте один одного, говоріть спокійно і з гідністю сприймайте критику на свою адресу.

Тепер давайте з вами на окремому аркуші паперу намалюємо таблицю з чотирьох колонок, першу залишимо порожньою, а кожній наступній дамо назви: "завжди", "іноколи", "ніколи". В першу колонку в стовпчик спишіть такі якості: чесність, доброта, впевненість, вірність, сміливість, надійність, порядність.

Поміркуйте про те, чи є у вас перераховані якості і в якій мірі. Якщо ви вважаєте, що ви завжди чесні, то поставте зірочку під заголовком "завжди", якщо ви іноді проявляєте сміливість, то ви повинні поставити зірочку під заголовком "іноді". Всім зрозуміло?

(Подібні схеми дітям можна запропонувати час від часу. По них легко прослідкувати, як змінюється самооцінка дитини).

Молодці, всі впорались із завданням. Покладіть ваші аркуші на край парти, підпишіть їх. В кінці заняття я їх зберу.

А тепер давайте пограємо з вами. Для цього розділіться на дві групи. *(Діти розділяються, я їм допомагаю).*

Зараз кожна група отримає малянок великого серця. Кожна з груп повинна розділити серце на клітинки і вписати в них всі якості людини, які роблять серце світлим і сяючим. Група, яка напише більше якостей, виграє, і їй присвоюється звання "Охоронець серця".

(Діти виконують завдання, яке для них дуже цікаве. Ця робота корисна тим, що, по-перше, виконується колективно, по-друге, під час виконання діти думають про прекрасне, чисте та добре. Після виконання роботи хвалю всіх учнів, поздоровляю переможців).

А зараз я хочу запропонувати вам намалювати альбом про те, що ви любляете.

Отже, починаємо.

Візьміть олівці і на кожному аркуші намалюйте:

1. Вашу улюблену пору року.
2. Вашу улюблену тварину.
3. Місце, де ви любите бувати.
4. Ваше улюблене заняття.
5. Ваша улюблена книга.

6. Ваш улюблений вид спорту.
7. Ваша улюблена гра.
8. Ваш улюблений колір.

(Після виконання роботи пропоную учням виконувати такі альбоми кожен рік. За ними дуже легко простежити, як з віком змінюються смаки дітей).

Молодці, ви всі дуже хороші учні. Гарно малюєте, не боїтеся критики товаришів... Молодці!

Але всього ви ще не вмієте робити, і у вас є час всьому навчитися, і в школі вам допоможуть це зробити. Головне – вчасно поставити собі мету і йти до неї без зупинки. Давайте з'ясуємо, що ж ви вмієте, а чому ще повинні навчитися. Для цього візьміть аркуш, розділіть його на чотири колонки. Першу колонку назвемо "Краще всього я вмію", другу – "Я не дуже добре вмію", третю – "Більш за все я хочу навчитися робити", четверту – "Ось, що мені для цього потрібно".

Всі зробили? Дуже добре. А тепер заповніть, будь ласка, ці колонки, написавши в кожній мінімум по чотири пункти.

(Робота, яку я запропонувала дітям, дуже корисна. Я скажу дітям, щоб вони показали своїм батькам заповнені таблиці та обговорили з ними їхні проблеми).

Відомо, що всі люди на Землі вміють і люблять мріяти. А чи любите мріяти ви? Для того, щоб знати кожену вашу думку, подумайте над реченнями і закінчіть їх малюнками, або невеличкими творами.

(На дошці заздалегідь приготовлені речення).

1. Якби я був/була вітром, то...
2. Якби я був/була зіркою, то...
3. Якби я опинився(лась) на Місяці, то...
4. Якби я жив(ла) в чудовому замку, то...
5. Якби я був/була невидимкою, то...
6. Якби я був/була найкращим лікарем у світі, то...
7. Якби я був/була найкращим винахідником у світі, то...

(Після закінчення роботи пропоную учням за бажанням зачитати в голос свої відповіді, або показати свої малюнки однокласникам. Це робота творча, під час якої відкривається внутрішній світ учня, його особливості, його індивідуальність).

- Молодці! За сьогоднішнє заняття ви багато чому навчилися. Тепер давайте навчимося говорити один одному компліменти. Це ж так необхідно – вміти говорити приємні слова! Іноді одне добре слово може врятувати людину

від погібелі, може надихнути його на подвиги, на добрі справи. Так давайте вчитися цьому мистецтву.

Для цього мені потрібен один бажаючий.

(Знаходиться бажаючий, він виходить з класу).

- А ви, поки він не чує, кожен скажіть на адресу вашого товариша будь-який комплімент,

тільки по черзі, щоб я встигла записати.

(Учні говорять, я записую висловлювання. Потім кличу того, хто виходив, і читаю йому вголос всі компліменти. Це завдання слід проводити регулярно, щоб навчити учнів говорити один одному приємні речі. Гру повторюю ще кілька разів з різними учнями).

- На цьому наше заняття не закінчується. Вчіться кожен день добру, справедливості і любові. Я з вами прощаюся, на все добре.

Дякую за співпрацю.

Я і мій клас

(бесіда)

Мета: допомогти дітям зрозуміти важливість спілкування, сприяти дотриманню прав дитини в школі; навчити співпереживати, слухати; виховувати почуття поваги та взаємоповаги; уточнити уявлення дітей про ввічливість; учити оперувати ввічливими мовними формами; виховувати бажання бути ввічливими, турботливими, чуйними.

1. Розповідь вчителя з читанням оповідання.

— Вивчаючи права людини, ми з вами говорили про людяність, доброту, співчуття. А для чого людині знати, як почуватється хтось поруч?

Вміння слухати, почуття довіри, поваги і відповідальності необхідні людині. У ставленні одне до одного слід поводитись з іншими так, як би хотіли, щоб ставились до вас.

Ви всі — учні. Вдома та в школі вас вчать, як правильно себе поводити, як ставитися до однокласників. Будемо вчитися слухати, співпереживати та співпрацювати. Це те, що необхідне кожному в спілкуванні з однокласниками.

Послухайте оповідання В. Сухомлинського "Чому?"

Три тижні не був у школі Сергійко: хворів. Скучив за товаришами й за вчителькою. Радісний, збуджений, прийшов хлопчик до школи. Ось його парта, ось і товариші. Думалось йому: в очах товаришів побачить він радість і привітання. Та їхні очі були спокійні й незворушні...

—А ти виконав сьогодні завдання? — тільки й спитав сусіда по парті.

— Виконав,— тихо сказав Сергійко й заплакав.

2. Бесіда з учнями.

—З яким настроєм ішов Сергій до школи?

—Що він хотів побачити в очах товаришів?

—Чому заплакав хлопчик?

—Приємно відчувати настрій інших людей, а іноді навіть необхідно.

Зараз ми пограємо у гру, яка навчить нас розуміти почуття учнів без слів.

3. Гра "Емоції".

Правила гри

- Двоє учнів залишають клас.
- У той час, як вони за дверима, інші діти обирають якесь почуття, яке вони мають продемонструвати. Наприклад, щастя, злість, розчарування, захоплення, нудьга, самотність тощо.

- Діти, які були за дверима, повертаються, а присутні в класі розігрують обране почуття. Діти повинні відгадати його.

—Чи легко було відгадати зображене почуття?

—Як вам вдалось його відгадати?

—Чи це добре — знати, що відчують люди навколо тебе?

—Чому?

-- Що б сталося, якби ніхто не звертав уваги на почуття іншого?

— Уміння співпереживати — це складова частина людських стосунків.

4. Розповідь вчителя.

— Життя людини — складний механізм, який залежить не тільки від зовнішніх умов, але й від внутрішнього світу людини. Кожна людина має особисте я — характер.

5. Розподіл на групи методом "Улюблений фрукт".

Складові характеру.

Група 1. Із чого складається характер людини?

Група 2. Що впливає на формування характеру людини?

Група 3. Чи бере участь сама дитина у надбанні якихось своїх якостей, звичок, рис характеру?

Група 4. Що ми називаємо людськими чеснотами, а що — недоліками?

(Робота в групах. Відповіді дітей (3-4 хв.)

— Народжується дитина. Вона тільки з'явилась на світ, а вже потребує батьківської уваги, любові. Зараз від рідного оточення залежить, які риси характеру, звички закладаються в дитини.

Дитина підростає, і вже не тільки рідні мають вплив на особистість, а й інші люди — в дитсадку, в школі, у транспорті на прогулянці. Книги, музика, живопис впливають на формування внутрішнього світу дитини.

6. Гра "Чарівні окуляри".

— Проведемо гру "Чарівні окуляри". Через них можна бачити тільки гарне. Ви будете передавати їх з рук у руки, розповідати при цьому, що бачите гарного в тих людях, які поруч із вами.

(Передача окулярів від дитини до дитини. Починає вчитель)

7. Характеристика учнями свого характеру. Власні спостереження.

— А тепер спробуйте розповісти про свої чесноти і недоліки. Напишіть на одному листку свою хорошу рису характеру, а на іншому – погану. А потім на хмаринку ви будете наклеювати листок з негативною рисою характеру, а на сонечко – з позитивною, при цьому потрібно буде коментувати свій вибір.

(Приклеювання рис характеру до сонечка і хмарки)

— Як ви вважаєте, хто є причиною появи у вас недоліків?

— Як, на вашу думку, їх можна уникнути? Що для цього ви повинні зробити?

— Чи важко виправляти недоліки, про які вам повідомляють оточуючі?

— Процес формування характеру — не односторонній. Крім зовнішніх факторів, важливі ще й внутрішні — робота мозку, серця і душі. Тільки у такому випадку можна говорити про саморозвиток особистості.

— Чи може людина сама впливати й розвивати свій характер?

8. Притча "Про пихатого мандарина"

Дуже давно у старовинному місті жив великий мудрець, слава про якого поширювалася далеко від його рідного міста. Проте був у місті і вельможа – мандарин, який заздрив славі мудреця. І вирішив він придумати таке запитання, на яке той не зміг би відповісти.

Спіймав метелика і подумав: "А що, як спитаю у мудреця: який метелик у моїх руках, живий чи мертвий? Якщо він скаже, що живий, я стисну долоні, і метелик помре, а як скаже, що мертвий, я розтулю долоні, і метелик злетить. Тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший".

Так заздрісник і зробив. Та коли запитав про метелика, мудрець, який насправді був надзвичайно розумною людиною, відповів: "Усе в твоїх руках".

9. Бесіда про ввічливість.

- Сьогодні ми ще поговоримо про те, як учні повинні поводитися з дорослими, товаришами, учителями, батьками, сторонніми людьми, тобто про *ввічливість*.

—Що, на вашу думку, означає слово ввічливий?

—Є слова дуже важливі, вагомі — *Батьківщина, Україна, мир*. Є рідні слова та близькі — *мама, тато, бабуся, дідусь, брат, сестра*. А ще є ввічливі слова, які називають "чарівними".

—Які ви знаєте ввічливі слова?

—Що ви кажете, йдучи зі школи додому?

—Які слова ви промовляєте за зроблену вам послугу?

—Всім людям стає приємно й добре від цих слів. Чому?

—Як ви звертаєтесь до старших за віком, незнайомих людей, до вчительки?

10. Гра "Ми — ввічливі діти"

—Пограємо в гру "Ми — ввічливі діти". Вам потрібно буде вставити ввічливі слова в текст.

Мама послала Оленку до тітки Галі за книжкою. Оленка подзвонила у двері, зайшла в квартиру і сказала... Тітка Галя саме відпочивала, дівчинці стало незручно, і вона промовила...

Тьотя Галя дала дівчинці книжку. Оленка сказала... і пішла додому.

—Потрібно бути ввічливим не лише в словах, а й у тоні, жестах, діях.

Якщо ввічливі слова сказані грубим голосом, вони перестають бути ввічливими.

Культурна людина завжди вітається і прощається, адже не відповісти на привітання неввічливо.

11. Казка про єнота.

Послухайте казку "Про Єнота".

Маленький єнот збирав у лісі хмиз. Він набрав велику в'язку сухих гілок і рушив додому. Йому потрібно було перейти через річку. Міст був старий, скрипучий, і єнот дуже боявся. Обережно перебираючи лапами, він уже підходив до берега... Випадково глянув униз. Який жах! На нього дивилось величезне кудлате чудовисько. Єнот швидко показав йому кулак,— чудовисько — теж.

Єнот посварився на нього палкою — палкою посварили і його. Єнот кинувся тікати. Захекавшись, він прибіг додому, до мами:

—Ніколи більше не піду в ліс — там хтось страшний і злий.

—Не бійся,— сказала мама. — Спробуй усміхнутися йому.

Єнот знову побіг до моста. Він нагнувся і... посміхнувся. І що ж? На нього дивилася усміхнена істота.

Малий єнот так зрадів, що зареготав.

—Тепер воно буде зі мною дружити!

І єнот побіг через міст на інший бік.

—Чого вчить ця притча?

—Наведіть приклади зі свого життя, які підтверджують правильність цієї притчі.

—

12. Гра "Хто більше знає ввічливих слів".

—Давайте пограємо в гру "Хто більше".

(Діти називають ввічливі слова)

— Запам'ятайте: від теплого слова і лід розмерзає. Тож будьте ввічливими дітьми!

—Я хочу роздати вам Пам'ятку "Правила спілкування". Покладіть її в щоденники і не забувайте слідувати їй.

(Роздати пам'ятки "Правила спілкування")

"ЩО ТАКЕ 5-й КЛАС?"

(тренінгове заняття)

Мета:

- познайомити дітей із цілями занять, формою роботи; прийняти правила поведінки під час занять;
- профілактика проблем адаптації: мобілізація внутрішнього ресурсу, вміння самостійно проявляти активну участь і співробітничати з однолітками .

Завдання:

- Розвивати уявлення про новий соціальний статус п'ятикласника в порівнянні зі статусом учня початкової школи; дати кожній дитині можливість представити себе іншим дітям.

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Вправа "Ім'я та квітка".

2. Прийняття правил.

3. Вправа "Продовж фразу".

4. На дошці або в середині кола малюнок "Шкільний шлях". На ньому зображена сміття, що відображає шкільний шлях з 1-го по 10-й клас.

Учасникам пропонується продовжити фразу: "У початковій школі мені найбільше запам'яталося..."; "У п'ятому класі мені хотілося б...".

Усі висловлюються по колу, передаючи один одному м'яч або іграшку.

Ведучий відзначає найцікавіші висловлення й оптимістичні очікування, звертає увагу на те, що всі учасники мають досить великий шкільний досвід, тому подальший шлях повинен бути легше. Яким він буде?

Ведучий пропонує поговорити про те, що нового з'явилося в шкільному житті учнів у зв'язку з переходом в 5-й клас.

5. Вправа "Ті, хто"

Роблять крок уперед ті, хто любить солодке; піднімають праву руку ті, у кого є кішка; присідають ті, кому подобається грати у футбол, тощо. Після закінчення вправи пропонується узятися за руки всім, хто є учнем 5-го класу. При цьому ведучий підкреслює, як багато загального в учасників.

6. Вправа "Шкільний шлях"

Ведучий проводить бесіду із школярами про пройдений відрізок шляху й про те, що ще має бути.

7. Вправа "Що важливо для мене?"

Учням необхідно представити, що вони з батьками надовго їдуть, щоб провести канікули на незаселеному острові. Батьки пропонують дітям взяти із собою валізу й упакувати в нього рівно три речі, найважливіші для них.

Що ви оберете? Назви цих речей напишіть на аркуші паперу (5 хвилин).

Далі учням необхідно прочитати список і розповісти, чому вони вибрали саме ці три речі.

8. Обговорення

- Хто-небудь вибрав те ж, що й ти?
- Чиї записи тебе здивували?
- Чи є на світі такі речі, які цікаві й важливі більшості з нас?
- Який предмет з тих, які кому-небудь схотілося взяти із собою, був, на твій погляд, самим незвичайним?
- Про кого ти довідався що-небудь нове?

9. Вправа "Мої цілі"

Попросіть дітей написати чотири найголовніших своїх бажання або цілі (Я хочу...), враховуючи свої можливості. Скажіть: "Перш ніж написати про свою мету (бажання), хай кожен подумає, що він може зробити, щоб виконалося те, що ви хочете".

10. Аналіз заняття (зворотний зв'язок)

Давайте подивимося, як пройшло наше заняття. Виберіть два листка із чотирьох, кожен з них підписаний: цікаво або нецікаво; важко або легко. Запишіть свій варіант на нашому імпровізаційному намальованому портфелі.

11. Домашнє завдання

А). Подумай і запиши дома, які якості для тебе є важливими в людях, які тебе оточують (не більше 10 варіантів).

Б). Знайдіть своє фото, де ви зображені у ранньому дитинстві. Я впевнена, що ви були чудовими малюками. Візьміть лист паперу, намалюйте на ньому сонечко. Приклейте фото в середину цього сонечка, в сонячний круг, вийде портрет у променях сонця. (якщо не знайдуть фото, можна намалювати автопортрет). Не показуйте нікому цей лист до наступного заняття. Задумка полягає в тому, що кожний з вас повинен буде вгадати того, хто зображений на тому чи іншому сонечку.

Поради і пам'ятки батькам, учням та колегам

Пам'ятка класному керівнику щодо проведення виховних годин

Мета проведення:

- ➡ вивчити індивідуальні особливості учнів під час неформального спілкування;
- ➡ пізнавати інтереси учнів, розуміти їхні переживання та мотиви поведінки;
- ➡ обговорювати поточні події класу, району, держави.

Форма проведення:

- ➡ вільне спілкування вчителя з учнями;
- ➡ бесіди на заплановані теми;
- ➡ обговорення актуальних статей із газет;
- ➡ обговорення кінофільмів, книжок, вистав;
- ➡ зустріч із цікавими людьми;
- ➡ усні журнали;
- ➡ засідання прес-клубу;
- ➡ виступи учнівських лекторських груп;
- ➡ дискусії;
- ➡ години спілкування;
- ➡ тренінги;
- ➡ екскурсії;
- ➡ політичне інформування учнів.

Поради батькам п'ятикласників

1. Якщо Вас щось турбує в поведінці дитини, якомога швидше зустріньтеся і обговоріть це із класним керівником, шкільним психологом.

2. Якщо в родині відбулися події, що вплинули на психологічний стан дитини, повідомте про це класного керівника. Саме зміни в сімейному житті часто пояснюють раптові зміни в поведінці дітей.

3. Цікавтеся шкільними справами, обговорюйте складні ситуації, разом шукайте вихід із конфліктів.

4. Допоможіть дитині вивчити імена нових учителів, запропонуйте описати їх, виділити якісь особливі риси.

5. Порадьте дитині в складних ситуаціях звертатися за порадою до класного керівника, шкільного психолога.

6. Привчайте дитину до самостійності поступово: вона має сама збирати портфель, телефонувати однокласникам і питати про уроки тощо. Не слід відразу послаблювати контроль за навчальною діяльністю, якщо в період навчання в початковій школі вона звикла до контролю з вашого боку.

7. Основними помічниками у складних ситуаціях є терпіння, увага, розуміння.

8. Не обмежуйте свій інтерес звичайним питанням типу: "Як пройшов твій день у школі?". Кожного тижня вибирайте час, вільний від домашніх справ, і уважно розмовляйте з дитиною про школу. Запам'ятовуйте окремі імена, події та деталі, про які дитина вам повідомляє, використовуйте їх надалі для того, щоб починати подібні розмови про школу. Не пов'язуйте оцінки за успішність дитини зі своєю системою покарань і заохочень.

9. Ваша дитина має оцінювати свою гарну успішність як нагороду, а неуспішність — як покарання. Якщо у дитини навчання йде добре, проявляйте частіше свою радість. Висловлюйте заклопотаність, якщо у дитини не все добре в школі. Постарайтеся наскільки можливо, не встановлювати покарань і заохочень вони можуть привести до емоційних проблем.

10. Допмагайте дитині виконувати домашні завдання, але не робіть їх самі. Продемонструйте інтерес до цих завдань. Якщо дитина звертається до вас з питаннями, пов'язаними з домашніми завданнями, допоможіть їй знайти відповіді самостійно, а не підказуйте їх. Допоможіть дитині відчути інтерес до того, що викладають у школі.

11. З'ясуйте, що взагалі цікавить вашу дитину, а потім встановіть зв'язок між його інтересами і предметами, що вивчаються в школі. Наприклад, любов дитини до фільмів можна перетворити на прагнення читати книги, подарувавши книгу, по якій поставлений фільм. Шукайте будь-які можливості, щоб дитина могла застосувати свої знання, отримані в школі, в домашній діяльності. Наприклад, доручіть їй розрахувати необхідну кількість продуктів для приготування їжі або необхідну кількість фарби, щоб пофарбувати певну поверхню.

12. Особливі зусилля прикладайте для того, щоб підтримати спокійну та стабільну атмосферу в домі, коли в житті дитини відбуваються зміни. Намагайтеся уникнути великих змін чи порушень в домашній атмосфері. Спокій домашнього життя допоможе дитині більш ефективно вирішувати проблеми в школі.

Пам'ятка батькам п'ятикласника

- ◆ У ваших дітей проблемно-переломний період, тому будьте особливо спостережливими, уважними, небайдужими.
- ◆ У 5-му класі розширився обсяг основних предметів, зросла кількість предметів, тому збільшується час для підготовки уроків.
- ◆ Забезпечте своїм дітям удале поєднання відпочинку, фізичної праці та роботи над уроками.
- ◆ Програми включають більше теоретичного матеріалу. Тому слід привчати дітей міцно заучувати окремі правила з математики, української мови, географії тощо.
- ◆ Уважно стежте за рівнем виразного читання ваших дітей. Хай удома виразно читають усі тексти, що задані з різних предметів.
- ◆ Стежте за порадами вчителів, записаними у щоденниках і робочих зошитах.
- ◆ Дбайте про те, щоб дитина навчалась бути охайною в усьому, включаючи бережне ставлення до підручників.
- ◆ Ніколи не поспішайте з висновками ні про дитину, ні про вчителя - прийдіть у школу, поспілкуйтеся з учителем.
- ◆ Намагайтесь придбати для сімейної бібліотеки різноманітні словники та довідкову літературу.
- ◆ Пам'ятайте, що клас, де навчається ваша дитина, - ціле трьох колективів: дітей, батьків, учителів. Чим дружніші, цілеспрямованіші будуть ці колективи, у тим кращій атмосфері буде формуватись ваш хлопчик чи дівчинка. Це залежить від кожного й від вас теж.
- ◆ Не забувайте: дитину не слід карати за невміння, а терпеливо вчити, підказувати, радити, допомагати, підтримувати.
- ◆ Керуйтеся у спілкуванні з дитиною правилом: найдієвіший засіб виховання - особистий приклад.
- ◆ Дбайте про всебічний розвиток своєї дитини.
- ◆ Умійте ставити себе на місце дитини.
- ◆ Пам'ятайте: праця, зокрема навчальна, не завдає шкоди вихованню дитини, а бездіяльність - перший ворог.

Рекомендації батькам п'ятикласників

- ◆ Надихайте дитину на розповідь про шкільні справи. Не обмежуйте свій інтерес звичайним питанням на зразок: "Як минув твій день у школі?" Щотижня обирайте час, вільний від домашніх справ, і уважно розмовляйте з дитиною про школу. Запам'ятовуйте імена, події, деталі, про які дитина повідомляє вам, використовуйте їх надалі для того, щоб починати бесіди про школу.
- ◆ Регулярно розмовляйте з учителями вашої дитини про її успішність, поведження та взаємини з іншими дітьми. Навіть якщо немає особливих приводів, для занепокоєння, консультуйтеся з учителем не рідше, ніж раз на місяць.
- ◆ Знайте програму й особливості школи, де вчиться ваша дитина. Відвідайте всі заходи й зустрічі, організовані батьківським комітетом і педагогічним колективом. Використовуйте будь-які можливості дізнатися, як ваша дитина навчається і як її навчають.
- ◆ Допмагайте дитині виконувати домашні завдання, але не робіть їх самі. Установіть спеціальний час для виконання домашнього завдання і стежте за виконанням цих настанов, що допоможе вам сформулювати позитивне ставлення до навчання.
- ◆ Допоможіть дитині відчувати інтерес до того, що викладають у школі. З'ясуйте, що взагалі цікавить вашу дитину, а потім установіть зв'язок між її інтересами й предметами, що вивчають у школі.
- ◆ Особливі зусилля докладайте для того, щоб підтримувати спокійну й стабільну атмосферу вдома, коли в шкільному житті дитини відбуваються зміни.
- ◆ За будь-якої можливості намагайтеся уникнути значних змін або порушень у домашній атмосфері протягом першого півріччя. Спокій домашнього життя дитини допомагає їй ефективніше розв'язувати проблеми в школі.

АНКЕТА БАТЬКІВ

П.І.Б. учня _____ клас _____

Що в характері вашої дитини вас радує, викликає задоволеність (підкресліть відповідне):

А. 1) гарні здібності до навчання;

2) добра працездатність на уроці;

3) хороші пам'ять, увага;

Б. 4) сильна воля, впевненість у собі;

5) дисциплінованість, ввічливість, слухняність;

6) вміння бути завжди в гарному настрої;

7) доброта, чуйність, уважність до людей;

8) вміння знаходити спільну мову з учителями, однолітками, батьками;

В. 9) уміння поводитися в суспільстві;

10) відсутність мстивості, злопам'ятності;

11) уміння трудитися, працьовитість;

12) скромність;

2. Що в характері вашої дитини вас засмучує, у чому йому необхідна допомога (підкресліть відповідне):

А. 1) слабкі здібності до навчання;

2) низька працездатність на уроці;

3) погані пам'ять, увага;

Б. 4) недисциплінованість, брутальність, неслухняність;

5) слабка воля, невпевненість у собі;

6) невміння тримати добрий настрій;

7) озлобленість, жорстокість, неухважність до людей;

- 8) невміння знаходити спільну мову з учителями, однолітками, батьками;
- В. 9) невміння вести себе в суспільстві;
- 10) злопам'ятність, мстивість;
- 11) невміння працювати;
- 12) зайва скромність.

Після заповнення діагностичних анкет складається загальна діагностична карта, де зафіксовано кількість проблем, що викликають труднощі батьків.

Молодому вчителю на замітку. Поради наставника

Будь-який молодий учитель, який нещодавно перетнув поріг школи, зіштовхується з безліччю проблем, пов'язаних з професійною самоідентифікацією, із сприйняттям старших колег та, насамперед, утвердженням у дитячому колективі. Різка переорієнтація ролей від вчорашнього учня до вчителя зобов'язує молодого педагога шукати безболісні, комфортні шляхи адаптації в шкільному середовищі. Як достойно проявити себе, зарекомендувати відповідальним та сумлінним працівником, як знайти спільну мову з дітьми, чи потрібні компроміси між обов'язками та бажаннями? Кожного дня молоді вчителі ставлять подібні питання колегам, наставникам, друзям та, перш за все, собі.

По-перше, радимо вам не боятися своїх перших кроків, адже з вашою появою в школі додаються більш сучасні педагогічні технології, нові свіжі ідеї, креативні підходи та й, звичайно, привабливі, молоді, усміхнені обличчя. Не стіни формують авторитет навчального закладу, а люди, які натхненно працюють у ньому.

По-друге, сучасні діти дуже цінують та комфортніше почувають себе в оточенні молодих учителів, які володіють іноземними мовами, обізнані в сучасній музиці, модних тенденціях, молодіжних течіях, які знають, що таке «Vkontakte», спілкуються по Скайпу, вільно почувають себе в лабіринтах Інтернету та є постійними учасниками чатів і форумів.

Працюйте над собою, зростаєте інтелектуально, поглиблюйте свої знання з предмету, цікавтесь новинками професійної сфери, не залишайтеся осторонь активного громадського життя. Учні поважають тих педагогів, які виходять за рамки офіційної шкільної програми, не розгублюються через каверзні запитання, з гумором реагують на нестандартні ситуації та можуть стати чудовим взірцем для них самих. Сучасні школярі будуть більш відкриті та відвертіші скоріше з молодим учителем, аніж із педагогом старшого покоління.

Не нехуйте позакласною роботою. Ніщо так не зближує вчителів та дітей, як сумісна творчість (театральні постановки, конкурси талантів, волонтерська діяльність, благодійні проекти, мандрівки тощо).

Головне – поважайте своїх учнів, цінують їхню думку та акуратно коригуйте її, якщо це потрібно. Намагайтеся бути демократичними, але без панібратства. Завжди дотримуйтеся субординації. У принципових ситуаціях дайте чітко зрозуміти, що думка вчителя повинна теж враховуватись.

У кожній школі існує сьогодні психологічна служба, яка надасть вам необхідну підтримку. Обов'язково радьтеся зі старшими колегами. Вони

застережуть вас від можливих помилок, максимально проінформують про існуючі проблеми, підкажуть вихід із ситуації.

Для молодого вчителя важливим компонентом успіху є його зовнішній вигляд.

Подбайте про свій власний стиль. Джинси залиште для вихідних або мандрівок. Для роботи придбайте 2-3 елегантних костюми та доповнюйте їх різними блузками та аксесуарами. По можливості, купіть гарну сумку та класичне взуття. Це надасть вам певної статусності та більшої впевненості в собі. Сучасні діти дуже ретельно стежать за зовнішнім виглядом учителя, помічають будь-які дрібниці, тобто надають велике значення тому, як він виглядає.

І насамкінець, найважливіше. Приходьте до класу з усмішкою. Як би не складались обставини, своїм виглядом ви повинні випромінювати впевненість та оптимізм, справляти враження успішної людини. Користуйтеся чудовим висловом Марка Твена: "Якщо хочеш підняти собі настрій, підійми його кому-небудь іншому".

Існує думка, що молодість – це недолік, який дуже швидко проходить. Бажаю вам, щоб у вашому випадку цей "недолік" був притаманний вам якнайдовше та перетворився у вашу велику перевагу.

Література

1. Журналу "Класному керівнику. Все для роботи" ВГ «Основа» №8 2012р
2. Довідник класного керівника в запитаннях та відповідях В»Ранок» 2006
3. Довідник класного керівника в запитаннях і відповідях /Авт. Упоряд. М.Є Канцедал, О.М. Кравцова. - Х.: Веста: Вид-во "Ранок", 2007. - 384 с.
4. Книга класного керівника: довідково-методичне видання / Упоряд. С. В. Кириленко, Н.І. Косарева. - Вид.2-е, доп. - Х.: ТОРСІН ПЛЮС, 2006. - 544.с.
5. На допомогу класному керівникові 5-8 класів / Упоряд. М. Голубенко. - К.: Редакції загально педагогічних газет, 2003. - 128 с.
6. Лізинський, В.М. Прийоми і форми у вихованні / В.М. Лізинський. - Х.: Веста: Вид-во "Ранок", 2007. - 160 с.
7. Лізинський, В.М. Практичне виховання в школі: методи й організація / В.М. Лізинський. - Х.: Веста: Вид-во "Ранок", 2007. - 160 с.
8. Лізинський, В.М. Класний керівник: молитва на кожний день / В.М. Лізинський. - Х.: Веста: Вид-во "Ранок", 2007. - 160 с.
9. Нуреева, О.С. Імідж класного керівника / О.С. Нуреев, О.В. Скворчевська. - Х.: Видавнича група "Основа",2007. - 176 с.
- 10.Рибальченко, І.М. Взаємодія з батьками / І.М. Рибальченко.- Х.: Видавнича група "Основа",2007.- 208 с.
- 11.Традиції в спілкуванні з батьками учнів / Упоряд. В.Л. Сухор. - Х.: Ранок-НТ, 2007. - 176 с.
12. Сергеева, В.П. Классный руководитель в современной школе: практическое пособие / В.П. Сергеева. - М.:ЦГЛ, 2002. - 224 с.
13. Созонов, В.П. Организация воспитательной работы в классе: методическое пособие для классного руководителя / В.П. Созонов. - М.: Центр "Педагогический поиск",2002. 160 с.
14. <https://sites.google.com/site/ladizinskazosi/skilni-predmeti-1/informati/a---klasnij-kerivnik>
15. <http://lib.convdocs.org/docs/index-108853.html>
16. <http://www.doippo.dp.ua/ru/2010-07-03-10-43-07/802-2013-06-04-07-56-21>
17. <http://school.lubin.in.ua/2009/02/pyatyklasnyky-ta-jih-adaptatsiya-do-protsesu-navchannya-batkivski-zbory/>
18. http://pp-books.com.ua/catalog_book.html&book_id=100001370
19. <http://star3.dp.ua/shkilnyi-psykholoh/psykholohichni-dovidnyk/1201-adaptatsiia-uchniv-p-iatoho-klasu-do-navchannia-v-osnovnii-shkoli>
20. http://nodesash2.ucoz.com/publ/poradi_vchiteljam/poradi_klasnomu_kerivniku_5_go_klasu/3-1-0-15